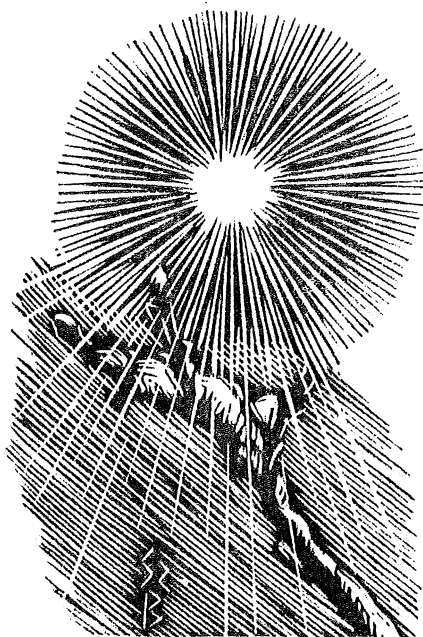

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenharmadik évfolyam
2002. április

4

Tartalom

Tanulmány

Hogyan prédikáljunk az Újszövetség igéi alapján?	
Farkas József: Jézus példázatai.....	159

Vasárnapi prédikációk

Gyenge János: Beépülés az egyház szolgáló közösségébe. 1Péter 2,5,9	165
Id. Kun Árpád: Örökkévaló szeretettel szerettek Téged. 1Korinthus 13,13.....	167
Márk L. Gyula: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Máté 22,39–40.....	169
Sándor Endre: Amit az Úr tőled kíván. Mikeás 6,8.....	171

Igehirdetés Quasimodogeneti vasárnapjától Exandi vasárnapjáig

Székely József: Akik Krisztus feltámadása által újjászületettek. 1Péter 1,3.....	174
Isten irgalmas. 2Mózes 22,26–27.....	176
Ünnepeljük az Úrnak ünnepeit! 3Mózes 23,1–3.....	177
Hadd énekeljek és zengedezzek Neked! Zsoltárok 57,8–12	179

A Genezáret partján

Gondolatsziporkák Tüdös Klára hagyatékából.....	182
---	-----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra:

Móra László Tibor: Péter és János a Nagytanács előtt. Apostolok Cselekedetei 4,1–12....	183
---	-----

Rádiópredikáció:

Jenei Tamás: Amit vet az ember, azt fogja aratni is. Galata 6,7–8	184
---	-----

Temetési igehirdetés:

Berke Sándor: Nem halt meg... Máté 9,18–19.23–26.....	186
---	-----

Ótvös József: Nemes harc. 2Timótheus 4,7.....	187
---	-----

Műsor anyák napjára	189
---------------------------	-----

A borítólapon Gy. Szabó Béla metszete

Hátlapon

Úr Jézus, nézz le rám... (vers)

A lapot alapította: D. dr. Csíha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Tanulmány

Hogyan prédikáljunk az Újszövetség ígési alapján?

Farkas József

Jézus példázatai

1. A művészek képekkel, jelképekkel, szimbólumokkal, példázatokkal dolgoznak. Jézus is szemléletes hasonlatokba, képekbe, történetekbe sűrítette a mondanivalóját. Mindmáig ez a helyzet: az tud jól kommunikálni, ezen belül: prédikálni, aki a bensejében átélt, megértett, kitisztázott gondolatot, igazságot szemléletesen tudja a hallgatói elé tárni. A magyar nyelv már eleve alkalmas a közlendők szemléletes közlésére, hiszen rendszerint a „láthatatlanokat” is a látható világ képeibe öltöztetve mondja el. Az ember *kétségbe esik, vagy tűzbejön, szívettépően sír, vagy egyenesen megszakad a szíve...*

Ezzel együtt is tudnunk kell, hogy amikor a beszéd eszközével dolgozunk, és valamilyen szellemi tartalmat akarunk közölni a másik emberrel, nagyon inadekvát eszköz a tartalomhoz mérten. A szavak hálójába nem tudjuk befogni a teljes lelki-szemléleti valóságot. Vagy a háló szakad, vagy a tartalom tűnik el belőle. Tudatosítsuk azt is, hogy most éppen kifelé jövünk – jó irányba – egy elmúlt időszak előítéletes szellemiségéből. Még néhány évtizeddel ezelőtt is a precíz fogalomalkotások, elvont és tiszta fogalmazások, a feszültségeket kiküszöbölő egyvonalú, tehát nem dialektikus tételek felállításának világában éltünk. Hittünk a világmindenség egész valóságának „mérhetőségében” („Ami van, azt meg kell mérni, ami nem mérhető, azt mérhetővé kell tenni!”) Hittünk a szavak teljes értékű befogadóképességében és végérvényességében. „Modernül” gondolkozó értelmünkkel egy kicsit szégyelltük az emberiség életének azt a „primitív” időszakát, amikor a mítoszok nyelvén szólalt meg az emberiségnek szinte minden külső-belső átélése. Ebből az egyoldalúságból most már kifelé jövünk, és ismét emelkedni kezd a mítoszok becsülete. E. Fuchs tanítgat minket arra, hogy a mítoszok érdeme a „logosszal” szemben az, hogy áttöri az elmondható határát, és legalábbis tudatosítja bennünk azt, hogy a logosz nyelvén elmondhatatlan valóságok és igazságok is vannak, sőt: átsegít minket a küszöbön, és bevezet ebbe a „kibeszélhetetlen” világba. A lélektan nyelvén ezt így mondjuk: az „okos” beszéd megmozgatja a tudatot, az ember tudatos világát, a képes beszéd viszont mélyebbre hatol: behatol a tudattalan világba, és ott végzi el igazi munkáját. (Valahol itt rejlik a versek varázsának a kulcsa is, továbbá a prédikációkban felhasznált illusztrációk hatóereje is.) Ha a tékozló fiú történetéből kidesztilláljuk a „tiszta igazságot”, és azt néhány dogmatikai tételbe sűrítve közöljük az emberekkel, vajmi kevés eredménye lesz a szolgálatunknak. De ha úgy tolmácsoljuk ezt a történetet, ahogyan azt Jézus mondta annak idején, mozgásba jön a hallgatók belső világa, és akaratlanul is döntés elé kényszerülnek: elfogadják-e ezt az isteni szeretetet, vagy pedig fellázadnak ellene, mint az idősebbik testvér.

2. Előnyök is, hátrányok is származtak abból, hogy a protestantizmus „az Ige népe” Ez azt jelenti, hogy egyéb eszközöket félretéve, főként *szavakkal* dolgozott a protestantizmus és ebből óhatatlanul az következett – időnként szinte elviselhetetlen módon –, hogy nagyon bízott a szavakban, halálosan komolyan vette a szavakat, holott azok csak tökéletlen jelzések a kibeszélhetetlen teljes valóságról. Gyakorlatilag: elakadt a sza-

vaknál. Melyik protestáns dogmatikus fogadná el például azt a tételt, hogy a „tan”: felcserélhető dadogás a kifejezhetetléről?! Pedig ennek a tételnek minden szava így igaz. A dadogó Mózes, vagy a nehéz beszédű Pál – aki jelzéseket vett a mennyei világból – alkalmasabb eszköz Isten kezében, mint az a görög vagy latin rétor, aki brillírozik a szavakkal anélkül, hogy igazában volna valami mondanivalója. A protestantizmus talán éppen a példázatok gazdag világának felfedezése, átélése és prédikálása által építheti meg azt a hidat, ami az eddigi évszázadok betűkhöz ragaszkodó, és sokszor nagyon sivár egyházi intellektualizmusából átvezet az evangéliumi élet melegségébe, élményeibe, gazdagságába. Elkelve néhány egészséges „misztikus” a sok protestáns tanító mellett!

3. Mi a különbség a művészek és Jézus példázatai között? Tekintsük a szót most gyűjtőfogalomnak, mert elmosódnak a határvonalak a képes beszéd különböző műfajai között. A héber másál-mathlá, illetve a görög parabolé szó a közmondástól a találós kérdésig magába foglalja a képes beszéd legkülönbözőbb változatait. A „sűrítés”, például: „földnek sava”, vagy a „tágasság”, például: a tíz szűz példázata, nem alkalmas arra, hogy műfajok elkülönítésének princípiuma legyen. Ezért van az, hogy az Újszövetség tudósai a mai napig sem tudtak egységre jutni abban, hogy valójában hány példázatot mondott Jézus. Amit az egyik csak hasonlatnak, vagy képes beszédnek minősít, azt a másik már a példázat rangjára emeli. J. Jeremiás harminchét példázatot tárgyal a klaszszikusnak mondható művében *Die Gleichnisse Jesu*.

Mi is jelképesen szólnak most: Hemingway „üres füzettel” járja végig a világot. Figyeli az életet, az eseményeket, jegyzeteket készít, aztán közülük kiválasztja azt, ami „tipikus”, ami egyszer valahol valamikor valóban megtörtént, de amiben sok egyéb hasonló történés „törvénye” is benne rejlik. Valamelyik kikötőben elmeséltek neki valamit egy öreg halászról, aki hosszú ideig hiába fáradozott, nem fogott semmit, és amikor végre jött a nagy fogás... Rábólintunk a történetre és ezt mondjuk: igen, az életben ilyesmi *szoktak* történni. Ezekben a művészi példázatokban az élet tapasztalati valósága „transzparensse” lesz: benne megvilágosodik, rajta átfénylik az élet, az emberlét törvénye. Az igazi művész nyitott szívvel és üres jegyzetömbbel jár-kei a világban azért, hogy annak törvényét egy-egy konkrét eseményben „tetten érje”

Nem így születtek Jézus példázatai. Ő nem kibetűzte az igazságot, hanem a benne már testet öltött igazságot még külön is testbe, képekbe, példázatokba öltöztette. Őbenne már eleve elevenen élt a mennyei világ törvénye, és *azt* mondta el e világ eseményeinek a transzparenssein át. Ez magyarázza meg például azt is, hogy helyenként irreálisak, abszurdak a példázatai – emberi oldalról nézve. Van-e olyan értelmes szólósgazda például, aki egyetlen órai munkáért egész napi munkabért ad? Vagy: amikor Heródes király egész évi jövedelme mindössze ezer talentum körül mozgott, melyik király engedhette meg azt a luxust, hogy tízezer talentumot kölcsönözzön valamelyik alattvalójának, vagy pláne el is engedje neki? Jézus példázataiban nem a földi valóság diktálja az igazságot, hanem a már átélt mennyei igazság keresi a földi élet valamelyik viszonylatába való beleöltözés lehetőségét.

Ebből a felismerésből egy rendkívül fontos homiletikai törvényt lehet és kell is kikövetkeztetni. Nevezetesen: a szakirodalom különbséget tesz e kettő között: Bildhálfte és Sachhálfte. Vagyis: a példázatnak van képanyaga, képes „fele” és van másik „fele”, azaz tárgyi anyaga, igazsága, üzenete. Jézusnál már eleve megvolt a Sachhálfte és az kereste a képekbe való beleöltözést. Itt tehát annak a szabálynak kell érvényesülnie, hogy csak egyirányú közlekedés jogosult a tárgyi és a képes rész között, azaz: a „tárgy” (a kijelentés, a megértett mennyei üzenet és igazság) felől lehet új meg új képeket, példázatokot alkotni. Az ellenirányú menet tilos! Azaz: a képből elindulva nem szabad új meg új igazságokat felfedezni, kiolvasni – pontosabban: az isteni kijelentés világába kívülről

beleolvasni. (Az egyik országos nevű, kiváló orvosprofesszor az egész vitamintant elpredikálta azon a címen – textuson –, hogy „ti vagytok a földnek savai” Tudományosan bizonyára mindaz igaz volt, amit a vitaminokról tanított, de kérdéses, hogy az így „felismeri” lelki igazságok érvényesek-e? Az ilyen eljárás nem ex-egézis, hanem eis-egézis, a szent szövegekbe való „tudományos” belemagyarázás.)

Kétségtelen: az anyagi világ valami módon „azonos rugóra” jár, mint a szellemi világ. Ezért tehát az anyagi világ törvényei szemléltethetik a mennyei világ törvényét. Ámde időközben lelepleződött a „szigorú tudományosság” rejtetten mégiscsak szubjektív elszíneződése. Az én szemem nézi a műszert, én teszem fel a kérdést – esetleg egészen rossz kérdést – a természetnek, én regisztrálom a természet választát... ugyanígy, vagy még inkább tudomásul kell vennünk azt, hogy „csalárd a szív” és nem kevésbé csalárd az a „kegyes” szív is, amely új igazságokat olvas ki – jelen esetben a példázatok „Bildhäfte”-jéből.

4. A példázat több mint szemléletes kép, ami jelentést hordoz. A példázatokban mindig *történik* valami, és ez már önmagában is arra utal, hogy az Isten országa nem egyszerűen *van* (statikusan), hanem *történik* (dinamikusan). Van olyan példázat, amiben nem hangzik el egyetlen szó sem, „csak” történik valami: a magvető kimegy és vet, vet és vet. Ennyi az egész. Így is mondhatjuk: pantomim játék ez, amiben éppen a *történés* az üzenet. Szavak nélkül is beszél a történet.

Isten országának ez a „történés”-jellege meghatározza a példázatok homiletikai törvényét is. Kevés az, hogy a hallgatók megértik, elgönyörködnek benne, sírva fakadnak, vagy tettekre buzdulnak. A cél nem lehet kevesebb, mint az, hogy bennük is „történjék” az Isten országa: a Szentlélek által mozgásba hozott mennyei erők kimozdítsák a hallgatókat arról az egzisztenciális „telephelyről”, ahová letelepedtek. Kimozdítsa őket abból az én-központú világból, amelyben ugyan – valahol a periféria táján – még Isten számára is van hely, de ahol a trónuson az Én ül és uralkodik. Isten országa úgy „történik”, hogy a Szentlélek Úristen sok szálon át működő motiválása nyomán megszületik a döntés: fölkelvén elmegyek az én Atyámhoz.

5. A „visszája” felől lehet a dolog „színét” jobban megközelíteni. Jézus szerint két fő bűne van a vallásos embereknek. Egyik az, hogy nem törődnek az Istennel, a másik pedig az, hogy nem törődnek a közelükben élő felebaráttal. Nem törődnek azzal az Istennel, aki igazában meg akarja ajándékozni őket (királyi menyegző, tíz szűz, tékozló fiú és a testvére) és nem törődnek a másik emberrel, pedig egy pohár víz, egy darab kenyér, egy kevés „morzsa” Lázár számára: már ez is bekerül a mennyei könyvelésbe.

Ebből az következik, hogy úgy „történik” az Isten országa, hogy az emberek elkezdi szeretni Istent teljes szívükből, és a felebarátot is úgy, ahogyan eddig csak önmagukat szerették. A hagyományos protestáns gondolkodás nyelvén szólva: elfogadják a kegyelmet, a bűnbocsánatot (Lk 7,41–43) és továbbadják azt: ők is megbocsátanak a többieknek. Ez biztosan igaz, sőt biztosan itt van valahol az üzenet középpontja. És mégis: eljött az ideje, hogy minden kockázatoságával együtt felvessünk egy súlyos teológiai problémát. Nevezetesen: nem úgy van-é, hogy a Bibliában *több* van, mint amennyi benne van. Szerényebben: több van benne annál, mint amennyit mi eddig megértettünk belőle.

Merészebben: több van benne, mint amennyit maguk a próféták és apostolok is értettek eredetileg, amikor Isten dolgairól szóltak. Jézusra vonatkoztatva: nem kellene-e kiszabadítani a Jézus kérügmáját a vallásosság szűk és merev keretei közül? Annál is inkább, mert eléggé egyértelmű az, hogy Ő maga is ilyesmit cselekedett az Ő korában uralkodó szűk és merev vallásos keretek ellenében. Példa szemléltesse a gondolatot: Isten országa úgy „történik”, hogy valaki váratlanul rábukkan valami nagy „kincsre”, és

afelett való örömeben mindent odaad a kincsért. Ezt a „képregényt” eddig így fejtettük meg: megtaláltam a Bibliát, az egyházat, Istent, Jézus Krisztust, ezért a kincsért érdemes mindent odaadni. Ez így igaz. Az időszerű kérdés azonban ez: szabad-e itt megállni? Nem kellene-e a kép igazságát tágasabban érteni? Például: megtaláltam az igazi igazat, a nagyon szépet, az éltető jót, a nyomorult embert, a társadalomból „kivert kutyákat”, az idióta gyermekeket... és ezek olyan „kincs”-csé lettek számomra, hogy boldogan odaadom értük az egész életemet. Vagy a gazdag és Lázár történetét továbbra is csak individuális egyszerűségében prédikáljuk? Merészelnék-e végre szólni a gazdag népekről és a „Lázár” népekről?

Ismerjük a lehetséges ellenérveket: ha elszabadul a fantázia, hol fog megállni? Hol van a kontroll mindezekben? Világos a feleletünk: nincs megbízható betű-kontroll (dogmatikai, etikai, tanbeli, tételes kontroll), csakis szellemi kontroll van: a Szentlélek kontrollja, Krisztus szellemének kontrollja. Főntebb ezt így mondtuk: a mennyei *valóság* felől kell közelednünk a Bildhäfte felé. A Krisztusban kijelentett, átélhető és át is élt mennyei valóság felől, azaz – hogy mégiscsak használjuk a szögletes és szűk keresztmetszetű szavakat – Isten örökkévaló és egyetemes szeretete felől kell közelednünk a példázatok eddig rejtve maradt individuális és kollektív igazságai felé. Aki innét közeledve állítja, hogy a Bibliában több van, mint amennyi benne van, és *ebbe* az irányba tágtítja a példázatok értelmezésének eddigi körét, az biztosan nem téved el.

6. A. Jülichernek a példázatokról írt műve új fejezetet nyitott a hermeneutika idevonatkozó ágazatában. Az új felismerés lényege az, hogy más az allegória és más a példázat. Jézus nem allegóriákat mondott, ezért tehát sürgősen abba kell hagyni az allegorizáló értelmezésmódokat, igehirdetéseket. Példázatokat mondott, amelyeknek egy poénja, egy csattanója van (a konkoly és a búza, a mustármag, a bolond gazdag...), legfeljebb kettő (tékozló fiú, királyi menyegző). Ezt a csattanót kell megkeresni és megszólaltatni az igehirdetésekből. Képes beszéddel élve: nem *söréttel* kell lőni (így cselekszenek azok, akik allegóriának nézik Jézus szavait), hanem *golyóval*. A poént kell nagy erővel az igehirdetésben „kilőni”. Évtizedek kellettek ahhoz, fogy ez a felismerés gyakorlattá váljon az egyház igehirdetői szolgálatában. Most azonban azon a ponton vagyunk, ahol maguk az exegéták és a hermeneuták is megkérdőjelezik: szabad-e ilyen mereven kezelni ezt a felismerést? Szabad-e elmarasztaló ítéletet mondani afelett az igehirdetés felett, amely kiemeli, elkülöníti és allegorikusan értelmezi a példázatok valamely kicsi részletét? (Például: az asszony *gyertyát* gyújt és úgy keresi az elgurult drachmát.) Afelé hajlik a mai teológiai gondolkodás, hogy a Jülicher óta megtanult igazságot sem szabad elfelejteni, de bunkót sem szabad belőle csinálni minden egyéb igehirdetés lebunkózására. Annál kevésbé tehetjük ezt, hiszen már az első és a második keresztyén nemzedék is gátlástalanul élt az allegorikus írásmagyarázat módszerével. Már a Bibliában is, ahol a példázatok után mindjárt következik a magyarázat, jellegzetesen allegorikus a magyarázat. (Lásd például a konkolyt és a búza példázatát, amelyben az allegorizáló magyarázat egyenesen elvonja a figyelmet a példázat poénjától. Vagy lásd a négyféle szántóföld példázatáról felsorolt „sörétes”, azaz: allegorikus magyarázatokat. És végül lásd Pál apostol ószövetség-értelmezését: Gal 4,21–26.)

A mi meggyőződésünk ez ügyben az, hogy amikor valamelyik példázatról prédikálunk, mindig meg kell említeni, hogy mi annak az első számú mondanivalója, mi a poénja. Ha ez megtörtént, akkor szabad így folytatni: ennek az alapvető üzenetnek meghirdetése után most fordítsuk a figyelmünket erre a kicsi részletre, mert ebből is mennyei világhossz tud előragyogni. És akkor következhet az allegorikus értelmezés. De itt is és még egyszer hangsúlyozzuk: ne a Bildhäfte diktálja az igazságot, hanem csakis a teljes Szentírás egészéből, és a Jézus Krisztus Szellemének-Szentlelkének közléséből vett fel-

ismerést, igazságot öltöztethetjük bele a példázat egy részletének allegorikus kiemelésébe. (Az előbbi példánál maradván: valóban „világosság” is kell a „kereséshez”, mert különben az emberi buzgólkodás és fáradozás eredménytelen marad. Az üdvoszolgálat egyrészt emberi erőfeszítéseket igényel – „kisöpör” és gondosan „keres” ez az asszony –, másfelől ezt megáldó, ezt hathatossá tevő isteni segítséget is igényel. Ezt jelképezi a „világosság”, illetve a „gyertya” De minderről csak akkor lehet már beszélni, ha előzőleg tisztáztuk, hogy eredetileg és alapjában véve a példázat *Isten* üdvoszolgálatáról szól.)

7. A tudós teológusok nagy súlyt vetnek a „Sitz im Leben” problémájára. A lényeg itt az, hogy Jézus példázatai nem idillikus mesék, amelyeket Ő a napsütötte, virágillatos galileai dombok lankáin mondott az igazságra szomjas hallgatónak. Hanem: kemény viták fegyvertényei a példázatok. Mindig valakik mellett és mindig valakik ellen szólnak. (Lásd Lk 7,39–40, vagy Lk 15,1–3.) Könnyű megérteni a példázatot, ha a kontextus elének tárja a Sitz im Leben-t. De ahol ez rejtve maradt, ott is egészen bizonyosan valamiféle konkrét feszültség, vita nyomán született a példázat. A későbbi igehirdetések világában gyakran megváltozott a Sitz im Leben, és ehhez mérten változott a példázat alkalmazása is. Ez helyes mindaddig, amíg a példázat kérügmája, poénja az új helyzetben elmondott igehirdetésekből sem változik. A konkoly és a búza története mögött eredetileg minden bizonnyal az „esztatologikus türelmetlenkedők” rejtőznek. Ha közel van az Isten országa, mikor jön el végre? Meddig tűr az Isten, és meddig kell nekünk is tűrnünk? Nem kellene elibe mennünk az Isten országa eljövetelének azzal, hogy megteremtjük a „tisztá gyülekezetet”, az igazán szentek közösségét, akik majd méltóképpen fogadják az eljövendő – illetve a keresztyének között: a visszajövő – Messiást? A poén nyilvánvaló: a türelmes Isten türelemre tanítja a türelmetlen tanítványokat. Később megváltozott a helyzet: a gyülekezetekben megjelentek a tévtanítók. Elhalványodott az esztatologikus feszültség, megjelent a tanfegyelem problémája. Itt már nem a bűnösök és a szentek közti feszültségről, hanem az igazságot hirdető tanítókról és a tévtanítókról volt szó. Jó az, ha tudatosítjuk az újfajta Sitz im Leben-t, de a kérügmája nem változhat: az új helyzetben is a türelmes Isten tanítgat türelemre.

8. Az az egyszerű tétel, hogy „azt kell prédikálni, amit a textus hirdet”, két egyszerű, de annál jelentősebb következtetésre kényszerít. Egyfelől: ne préseljük bele a példázatokba a dogmatikánkat. Például a nekünk annyira kedves reformátori felismerést: kegyelemből hit által van a megigazulás, az üdvösség. Azt kell prédikálnunk, ami az éppen sorra kerülő példázatban van. Másfelől: ha valóban *azt* prédikáljuk, óhatatlanul előáll az a pluralizmus, ami ugyan lépten-nyomon kitűnik a Biblia becsületes tanulmányozása során, de ami nekünk – dogmatikus protestánsoknak – még mindig megemészthetetlen ételnek tűnik. Pedig meg kell barátkoznunk ezzel, ha valóban a „teljes Szentírásban” való hitünket és nem a dogmatikánkat valljuk.

Megint csak jöjjön a példa: amikor a Máté 25,31–46-ról prédikálunk, legyen bátorságunk megmondani azt, hogy a mi Istenünk nem „egy kaptafára dolgozik” A zsidó törvényeskedéssel, érdemszerző jó cselekedetekkel való keserű vitájában Jézus is, és az Ő nyomában Pál apostol is felismerte és meghirdette azt, hogy nem a mi vallásos cselekedeteinkből, hanem csakis kegyelemből lehet üdvözülni. Ez igaz mindazokra nézve, akik „hallottak” már valamit Istenről, Jézus Krisztusról, megtérésről, Szentlélekről, Isten felkínált ajándékairól. Ezek számára „csak egy út van csupán”: fel kell ismerniük, hogy a legszentebb keresztyén cselekedeteiket is sokféle „féreg rájja” (hiúság, számítás, félelem) és így valóban nem ezek által, nem ezeknek „érdeméért” üdvözülnek, hanem csakis Isten kegyelméből.

De! Ahol erre az elmélyült felismerésre még nem jutottak el (tehát sem az evangélium ismeretére, sem igaz önismeretre nem jutottak el), ott igenis érvényesül az egyszerű,

humanizmus igazsága. Isten tökéletes emberszeretetének üdvösséges fénytörése – az egyházon kívüliek körében! – az igazi humanizmus: amikor tehát valaki a pénzét, idejét, kenyerét és nem ritkán az életét is adja a barátaiért. Ha ebben a viselkedésmódban nyoma sincs a vallásosságnak, Bibliának, egyházi szokásnak, *akkor* is üdvösséges ez a magatartás. A Máté 25-ben *erről* van szó. Ezt ne hallgassuk el csak azért, mert mi ragaszkodunk az „egyházban való üdvözlés” tanához. Másfelől viszont: amikor ezt az igazságot hirdetjük, mellette jusson szóhoz az is, hogy ez az itt és így megszólaló evangélium *nekünk* arra való csupán, hogy megértőbbé tegyen az igazi humanizmus felé. Ez tehát nem menlevél számunkra a speciálisan az egyháznak adott kijelentés lebecsülésére és a lustaságra. A Máté 25-ben a „népekről” van szó (32. vers). Mi a népekből – a népek javára – elkülönített nép vagyunk, és ez arra kötelez minket, hogy a nekünk szóló bibliai igazságot komolyan vegyük. Itt közelebbről azt, hogy amikor *mi* kenyeret adunk az éhezőknek, meglátogatjuk a betegeket, tudnunk kell, hogy ez, és minden emberi „jószág” a Krisztus áldozatának világosságánál mindig „híjjával találtatik” Nekünk, a „világosság fiainak” igenis szükségünk van a Jézus Krisztus áldozatának tisztogató, üdvözítő hatalmára. Nekünk *ezt* kell megértenünk, de ennek jogán nem szabad becsmérelnünk azokat, akik „csak úgy egyszerű emberieségből” osztják meg a kenyerüket az éhezőkkel, vagy egyenesen harcolnak az éhezők igazságáért, kenyeréért. Ugyanakkor törekednünk kell arra is, hogy ezeket a humanistákat odaédesgessük Jézus Krisztushoz, a teljes világossághoz, hogy az Ő közelében ők is átéljék: *kevés* a humanizmus nekik is, akik csinálják, de azoknak is, akiknek kenyeret, ruhát, politikai szabadságot akarnak adni. Több az élet, hogynem az eledel, de a humanistáknak igazuk van, amikor először kenyeret akarnak adni. Amikor már van elegendő kenyér, akkor juthat el igazán az ember arra a felismerésre, hogy több az élet, hogynem a kenyér.

9. A lényeg mindezekben az, hogy a példázatok megtanítanak minket „példázatosan” szemlélődni és beszélni ebben a világban. Ez a szemléletmód és ez a „kommunikációs séma” biztosan eredményre vezet, *ha* már előbb megkaptuk az igazi mondanivalót: az evangéliumot. A Jézus Krisztus evangéliuma Isten „elviselhetetlen jóságáról”, leginkább a vallásos embereket megütöztető jóságáról beszél. (Lásd a szőlőmunkások, vagy a tékozló fiú testvérének zúgolódását.) Ha ezt a minden értelmet felülhaladó isteni szeretetet prédikáljuk, ha ennek elfogadására hívogatjuk a hallgatókat, ha e szeretet visszautasításának, vagy tovább nem adásának kárhozatos voltát, fájdalmas következményét bátran feltárjuk a hallgatók előtt, akkor biztosan nem tévedünk el a példázatok sokszínű világában.

(Részlet a *Hirdesd az Igét* c. kötetből. Bp. 1980.)

Vasárnapi prédikációk

Gyenge János

Kolozsvár

Beépülés az egyház szolgáló közösségébe

Alapige: 1Péter 2,5-9

Bibliaviasítás: 1Péter 1,13-25

Péter apostol levelében a kiválasztottakhoz szól. Azokhoz az elszéledt jövevényekhez, akiket az Atya Isten kiválasztott eleve rendelése szerint a Lélek megszentelésében (1,1-2).

Péter számára ez a kiválasztás a Galileai-tengeren történt, amikor Jézus megszólította őt és testvérét, Andrászt: „Kövessetek engem és azt mívelem, hogy embereket halászatok.” Jézus Krisztus kivetítette a hálót a világ felé, emberek befogására. Ez a háló Isten országa, benne Isten kegyelme, bocsánata, Jézus Krisztus szeretete. Ez a háló nem jelent fogságot, rabságot a benne levőknek, hanem igazi isteni szabadságot. Pál apostol is többször elmondta, hogy ő Jézus Krisztusnak a foglya és ebben a minőségében jól érzi magát.

Péter apostol hirdeti Isten Igéjét, utat mutat Isten hálójának a bejárata felé, Isten országa felé. Meggyőző bizonyágtétele nyomán sokan kerültek Isten közelébe, Isten hálójába. Valaki elmondta, hogy éppen a Péter leveleinek az olvasása nyomán jutott vissza ismét Isten közelébe, az egyházba. Péter közönséges, egyszerű hétköznapi ember volt, aki becsületes munkával kereste meg a mindennapi kenyeret, verejtékezve. Az ő őszinte bizonyágtételét nem lehet visszautasítani, muszáj elfogadni, elhinni – mondta. Lehet, hogy ezért is terjedt olyan gyorsan a Jézus mozgalma, a keresztyénség, mert voltak egyszerű emberek, akik benne éltek a mindennapi életben, akikben látható módon munkálkodott a Krisztus lelke. Jézus Krisztus az evangélium prédikálásának, terjesztésének az ügyét nem a rabbikra, nem a tudós főpapokra bízta, hanem a tanítványokra. Jó volna, ha napjainkban is lennének ilyen hűséges hétköznapi emberek, akik a becsületes mindennapi munka mellett és által jelét adnák annak, hogy benne vannak Isten hálójában. Ennek érdekében szervezi egyházunk a presbiterképzést. Az apostoli korban olyan volt az egyházi tevékenység, mint egy nyüzsgő méhkas, vagy hangyaboly. Minden tag az egész test építésén fáradozott. Mindenük közös volt a közös házban, az egyházban. Egymás terhére hordozták. Nem voltak testületek, szervezetek, hanem mindenki munkálkodott. Ez a közös lelkesedés viszont csakhamar alábbhagyott. Visszafejlődött a gyülekezeti élet mind a szolgálat, mind a misszió tekintetében. Később aztán kialakultak a hivatalos tisztséget viselők rendjei: lelkipásztorok, presbiterek. A második világháború után egyházunkban egy személyre korlátozták a szolgálatot: a lelkipásztorra. Elszegényedett az egyház mind anyagiakban, mind lelkiekben. Sokan elhidegültek, eltávolodtak az egyháztól. A 90-es évek elején, mindjárt a fordulat után, egy hirtelen fellángolásnak voltunk a szemtanúi, egyből megnövekedett az érdeklődés az egyház iránt. Két-három év múlva ismét visszaesett a templomlátogatók száma. Az utóbbi egy-két évben egy egészséges lassú fejlődés jelentkezett ismét, mely napjainkban is tart.

I. Az apostol felhívása ma is aktuális: „Ti magatok is, mint élő kövek, épüljetek fel lelki házzá...” Péter apostol tudja, hogy ennek a lelki háznak az alapja, szeguletköve az élő Jézus Krisztus. A lelki ház, az anyaszentegyház, élő organizmus, aminek van lelke, a Krisztus Lelke. Élő organizmus, mert élő kövekből épül. Isten azt akarja, hogy mindenki

beépüljön ebbe a házba. De ennek ellenére mégis sokan vannak, akik kívül maradtak. Egyesek azzal érvelnek, hogy nem érdemes egyháztagnak lenni, mert az egyház nem ad semmit s ráadásul még egyházadót is kell fizetni. Az ilyen emberek csak az anyagiakra gondolnak. De valójában mit is ad az egyház? Péter és János egyszer a jeruzsálemi templom kapujában találkozott egy alamizsnára várakozó sánta emberrel. Péter így válaszolt a koldus kéréseire: „ezüstöm és aranyam nincsen nékem, hanem amim van, azt adom néked: a názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!” Az pedig meggyógyulván, bement a templomba és dicsérte Istent. Mit ad tehát az egyház? Adja Jézus Krisztust. Ad gyógyulást, vigasztalást, bocsánatot, megnyugvást, békességet, reménységet, örök életet. Mindezeket adja az Egyház Feje és az Élet Ura, Jézus Krisztus. Van-e nálunk is élő kövekből álló épület, élő gyülekezet? Van-e dolgos méhektől nyüzsgő, pezsdülő lelki méhkas? Érezzük-e, hogy szükség van ránk is az egyházban? Érezted-e legalább egyszer is, hogy fontos személy vagy Isten kezében?

A gyülekezeti tagok nagy százalékának abban merül ki egyházi tevékenysége, hogy passzívan hallgat. Részt vesznek az istentiszteleten, „elfogyasztják a prédikációt”, aztán hazamennek és ennyi. Az ige mindnyájunkat felébreszt, felszólít és elindít: mint élő kövek épüljetek fel! Ráépülni Krisztusra, egybeépülni a többi lelki kővel, egymással. A lelki templom nem más, mint az egyes hívőknek Krisztussal és egymással alkotott hitbéli közössége. Vigyázzunk arra, hogy ne maradjunk az épületen kívül.

II. Igénk második kérése az, hogy épüljünk fel „szent papsággá” A kiválasztottak, elhívottak a lelki házban lelki áldozatokat mutatnak be. Az Ószövetség idején a papok mutatták be az áldozatot. Ennek a fajta szertartásnak Jézus Krisztus véget vetett a maga egyszeri és tökéletes áldozatával. Nekünk is olyan áldozatot kell bemutatnunk, mint Krisztus. Oda kell hogy áldozzuk Istennek hitünket, időnket, tehetségünket, pénzünket, egyszóval megújult életünket. Ne zavarjon a bennünket az, hogy mások nem hisznek, vagy másképpen hisznek. Legyünk meggyőződve afelől, hogy jól hiszünk, Isten népe vagyunk, szent papság, akik Jézus Krisztus által kegyelemért és bűnbocsánatért folyamodhatunk a mi mennyei Atyánkhoz.

III. A 9. versben az apostol felsorolja azokat az elnevezéseket, amelyeket a mi Urunk Jézus Krisztus megváltó munkája által örököltünk: választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép.

Isten nagy családjába beletartoznak nemcsak a zsidók, hanem a pogányok is. Az Ószövetségben Isten választott népe a zsidó nép volt. Az Újszövetség idején ez a választott nép a keresztyén egyház. A kiválasztott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép megjelölés ránk is vonatkozik, amennyiben Jézus Krisztus tanítványainak, Isten gyermekeinek valljuk magunkat. Jézus Krisztus mindenkiért meghalt. Az Isten sátora felé vezető utat mindenki számára járhatóvá tette. Mint választott nemzetiség, mi is, papok módjára közeledhetünk Istenhez s a Krisztus főpapsága alatt neki szolgálhatunk, hogy majd az Ő királyságában is részesülhessünk. Erre hívott el minket is Isten. Az egyházon kívül nincsen üdvösség. A megtartó Igét Isten az egyházban adja. A szegeletkőre szép rendben helyezett kövekből, téglákból épület lesz. Az élő Szegeletkőre épülő „szent nemzet” nem más, mint Isten nagy családja, az Ő szolgálatában álló nép, melynek az a feladata, hogy „hirdesse Annak hatalmas dolgait, Aki a sötétségből az Ő csodálatos világosságára hívott el titeket (minket)” A sötétség az Isten nélküli, kegyelem nélküli állapotot jelenti, amelyből az ember önerőből nem képes kijutni. Isten elküldte egyszülött Fiát, Aki mint a Világ Világossága kivezeti a bűnös embert az Ő halála és feltámadása által a bűn sötétségéből. Az Isten csodálatos világosságában élők szintén világítanak. Jézus Krisztus mondta a Hegyi Beszédben: „Ti vagytok a világ világossága. Úgy fényltek a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó csele-

kedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyákat.” (Mt 5,14.16) Az igaz hitből fakadó, Isten törvényének megfelelő cselekedeteink igazolják azt, hogy világosságban vagyunk. Ebben a világosságban fedezzük fel egymásról, hogy Isten gyermekei vagyunk. Beépülni Isten anyaszentegyházába egyfelől állapotváltozást jelent, másfelől pedig küldetést, megbízatást. Az egyenkénti személyes isteni megszólításra felépülünk lelki házzá s ebben az új helyzetünkben felelősséget kell hogy vállaljunk egymásért, szolgáljunk kell azok számára is, akik még a sötétségben vannak. Be kell hogy töltsük azt a szerepet, amelyet a választott nép töltött be az Ószövetség idején. Kérjük Isten segítségét és kegyelmét e nemes küldetés teljesítéséhez. Ámen.

Id. Kun Árpád

Kolozsvár

Örökkévaló szeretettel szerettelek Téged

Alapige: 1Korinthus 13,13

Bibliaalvasás: Jeremiás 31,1–6

A világot teremtő Isten már az örökkévalóságban (Péld 8,27) kijelölte a földkerekségen azt a földrajzi helyet és ugyanakkor meghatározta azt a történelmi időt is, ahol és amikor az emberiség népekre szakadva élni fog! (ApCsel 17,26)

Összüléinket Isten a Vörös-tengertől keletre fekvő, az ún. Paradicsom-kertjébe telepítette le, már a világ teremtésének hajnalán. Megadta nekik azt a lehetőséget, hogy életük örökké tartó lehessen. Azaz soha meg ne haljanak. (1Móz 2,17) Abban a kertben az Isten közelségében éltek. Hűvös alkonyatkor Isten minden alkalommal megjelent ott és szólott hozzájuk. (1Móz 38)

A bűneset megtörténte következtében nem csak az első emberpár, hanem az utódaik életébe is belépett az elmúlás, a halál sötét hatalma. (1Móz 3,17) Az elkövetett engedetlenségük miatt Isten kitelepítette őket abból a kertből annak határain kívül álló területre. (1Móz 3,24) Az Éden-kert gondtalan, boldog élete után fáradságos és izzadságos munkával kereshették meg a mindennapi kenyerüket. (1Móz 3,16–18)

Az új lakóhelyükön Ádámnak az élete hosszú évszázadokra terjedt, 800 évre. (1Móz 5,4) Utódainak az élete már csak 70–80 esztendőre (Zsolt 90,9) terjedhet ki csupán. Az emberi élet mulandó, mint a mezőknek füve és virága. (1Pt 1,24) A 2Tim 4,6 az elhalálozást elköltözésnek nevezi. És a sír sötétsége vár mindenkire. (Jób 16,23) Hát csak ennyi az élet? Nem a sírgödöré az utolsó szó. Már az Ószövetség nagy zsoltárosa is vigasztalást nyújt számunkra: Nem hagyod lelkemet a Seolban (a halottak birodalmában). (Zsolt 16,10) Az örökké szerető Isten atyai irgalmából megkönyörült a saját képére és hasonlatosságára teremtett emberen. Az idők teljességében elküldte a földre az Ő szerelmes Fiát, hogy a keresztfán való áldozatával kiengesztelje Istent, s visszaszerezze az elvesztett Paradicsomot. (Gal 4,4)

Egy templomba járó kisleány megkérdezte a gyülekezet lelkipásztorát: „Pap bácsi hány éves?” „70” – volt a válasz. „Nos, akkor – felelte vissza a leányka – pap bácsi már leélt az élete javát.” Nem folytatta kettőjük beszélgetését az öreg lelkész. A java még (az örökké élet) hátra van. A mennyben nincs sírás, nincs ok a könnyhullatásra, nem kell gyászban járni, ott nincs halálozás. (Jel 2,24) Isten dicsőségében a megváltott lelkek boldogan szolgálnak Istennek és Jézusnak. (Jel 22,3)

Hiszed-e ezt? Hiszed-e, hogy a Jézus feltámadásának az ereje minket is feltámaszt porainkból és az Isten nagy irgalmassága szerint romolhatatlan, szeplőtelen és hervadha-

tatlan örökség vár reánk a mennyországban? (1Pt 1,3–4) Hitetlenkedsz? Imádkozzál: Hiszek, Uram! Légy segítségül az én hitelenségemben. (Mk 9,24)

Hogy hitünk felbuzduljon egymás hite által (Róm 1,12), lépünk be húsvétkor a templomi gyülekezetbe. Hallani fogjuk a lelkipásztorok igehirdetéséből a bizonyágtételt: „Feltámadott az Úr, bizonynal!” (Lk 24,34) És megjelent Simonnak. Nekünk is megjelent éppen a húsvéti úrasztala előtt. Szertartás közben a lelkipásztor magasba emeli a kenyérszeletet s ismétli a Jézus szavát: Ez az én testem, mely ti érettetek megtöretik. Aztán a liturgus a borral teli kelyhet emeli a magasba és ismétli Jézus kijelentését: Ez az én vérem, mely sokakért kiontatott a bűnök bocsánatára. (Jn 6,48; Mt 26,25) Pál apostol is bizonyágot tett: nekem is megjelent. (1Kor 15,8) Hogyan? A hit útján. Hiszem, hogy hitem valóságga is lesz az utolsó időkben.

A hit az első számú keresztyén erény.

Nemcsak hiszük, hanem reméljük is, hogy egykor részesei leszünk a Bárány megnegzőjének. (Jel 19,9) Az örök életben való reménységünk gyökere a hitünk. Isten ígérétében megnyugodva, valljuk, hogy az Úr Jézus váltságáhalála számunkra is megnyitotta a mennyek országának a kapuját. Erről tesz bizonyágot az a történelmi esemény, melyet Máté evangélista is feljegyzett (27,51): Jézus kereszthalála pillanatában a jeruzsálemi templomban a földrengés következtében kettészakadt a szentek szentjének kárpitja. A szentek szentjébe csak a főpap, s ő is csak egyszer egy évben léphetett be. Nekünk van bemenetelünk az egek egébe, Isten színe elé. Ezt hiszük. Ezt reméljük!

A földi dolgokba vetett reménységeink nem mindig teljesülnek. De, aki az Istenben bízik, annak hite és reménysége nem szégyenül meg. Az első világháború előtt a sérülhetetlennek képzelt Titanic személyszállító hajó jéghegybe ütközött. A kemény jéghegy, nekiütközve a hajó oldalának, egy nagy rést vágott rajta. A tenger vize azon a résen keresztül behatolt a hajó belsejébe. A hajó mentőcsónakjai nem tudtak mindenkit felvenni, és megmenteni. Mintegy másfélezer utas egymásba fogózkodva, hittel-reménységgel lelkükért imádkozva énekelte: „, S ha majdan szárnyain Lelkem repül, S túl csillag száza- in Hazakerül, Meglesz főkincese még, Hogy léssen a Tied, Jobban tied, Uram, Jobban tied.” (272. ének 5. v.) Az Atlanti-óceán hullámsírja nyelte el őket, de lelkük a mennybe szállt. Hitték, reméltek.

A hajó mikor a kikötőbe érkezik lehorgonyoz. A horgony három-négy ágú villája a tenger fenekébe fúródva rögzíti a hajót. Hitünkéből kinövő reménységünk Istenbe nyugszik meg. (Zsolt 62,2) Keresztyén reménységünk szimbóluma tehát a horgony. Tőle senki és semmi el nem választhat.

A hit és a reménység erényére itt a földi életünk vándorútján van szükségünk. A mennyei hazába érkeve Isten örökkévaló szeretete Jézusban testesült meg. Az ítélet napján Ő, mint védőügyvédünk, nem haraggal, nem bosszúra készülten ül a tárgyalóasztal mellett, nem vádol, nem korhol, ölelő karját nyújtja felénk: „... Jövel haza én gyermekem! Kitért karjával vár az Úr: Pihenj, nyugodj a keblemen.” (286. ének) Hát lehetséges-e ez?

Péter apostol élete a mi életünket példázza. A Mt 16,16 szerint Péter tanítványtársai nevében vallást tesz Jézusról, hogy Ő valóban az élő Isten Fia. Péter nagycsütörtök éjszakáján a Getsemáne-kertje felé tartva Jézussal és a tizenegy tanítványtárrsal esküvel bizonygatja, ha a tanítványok el is hagynák Krisztust, ő el nem hagyja soha. (Mt 26,34–35) Aztán a többiek is mind ezt ígérnek. Júdás elárulta, Péter megtagadta, a 10 tanítvány gyermekes félelemmel szétszaladt. Vajon hogyan ítéli meg Jézus az Ő gyáva munkatársait?

Immár harmadik alkalommal jelenik meg Jézus feltámadása után a tanítványok előtt. Péter hetedmagával, egy sikertelen éjszakai halászás után a part felé evez. A parton, a

váratlanul megjelenő, feltámadt Jézus intésére még egyszer a tenger vizébe vetik a hálósálót. Csodálatos zsákmányra tesznek szert. Közös ebéd után Jézus megszólítja Pétert. Nem vonja felelősségre, nem korholja, nem fenyegeti büntetéssel, hanem szelíden szól hozzá: „Péter, megtagadtál, Péter, elhagytál! Mindezek ellenére: Szeretsz-e engem?” „Te tudod, Uram, hogy én szeretlek Téged.” Háromszor egymásután hangzik el a kérdés és a feletet. Ez a hármasszám név a teljességet foglalja magában. Isten a Jézus áldozatáért eltörli minden bűnünket. Kegyelemből, örökkévaló szeretetből fakadó irgalmával befogad a mennyek országába. Ámen.

Márk L. Gyula

Zernest

Szeresd felebarátodat, mint önmagadat

Alapige: Máté 22,39–40

Bibliavetítés: Máté 22,34–40

I. Szeresd felebarátodat. Sokszor feltesszük magunknak a kérdést, hogy ki az én barátom, hiszen sok emberrel találkozunk és barátkozunk, de nagyon kevés emberben bízzunk meg. Elvesztettük bizalmunkat sok-sok emberrel szemben.

De vajon ki az én felebarátom? Jézus értelmezése szerint minden ember felebarátunk, aki közelünkben él, aki ránk szorul és akin segíthetünk.

A felebarát tehát a körülöttünk levő embereket jelenti. Könnyű szeretni azt az embert, akit soha nem láttunk, aki távol él tőlünk, akit sohasem fogunk látni. Mert nekünk azokkal az emberekkel van dolgunk, bajunk, viaskodásunk, harcunk és gyűlölködésünk, akikkel sokszor egy fedél alatt lakunk, aki esetleg szomszédunk, vagy egy munkahelyen dolgozunk, akikkel mindennap találkozunk, akikkel akkor is együtt vagyunk, amikor fáradtak, vagy rendkívül idegesek vagyunk. És most Jézus azt mondja, hogy ezeket is szeretnünk kell. Hogyan lehet szeretni ezeket az embereket?! Talán feltesszük magunknak a kérdést... de Krisztus Urunk erre is megtanít minket.

Az embernek azért nehéz teljesítenie ezt a parancsot, mert megvan az a gyöngesége, hogy osztályozza az embereket. És ezt így kell érteni: „Ez tetszik nekem, az nem tetszik.” Mert találkozik az ember valakivel, aki teljesen idegen, azt se tudja róla, hogy kicsoda, de szimpatikus neki, milyen jól, milyen szépen, milyen ügyesen beszél. Ez tetszik neki. Szeretné barátjának tudni, szívesen lenne vele együtt, meg tudná érteni egy mást.

Aztán találkozik egy másik idegennel. Arról sem tud semmit. Ránéz és egyszer csak átjárja az az érzés, hogy ez az ember nem tetszik neki, eleve elveti magától, nem ad lehetőséget a másiknak arra, hogy kibontakozzon. Örül, ha elfordulhat tőle.

Így tehát van az embernek egy ösztönön alapuló belső törvénye, egy ráérzése, ami megszabja, hogy kit szeressen, és kit gyűlöljön. Kit engedjen magához közel, kit tartson távol magától. Természetesen ez olyan ítélet, amely legtöbbször a legigazságtalanebb, mert azt szereti az ember, aki nem méltó arra és azt gyűlöli, aki nem azt érdemelné. Egy torz szemüveget viselünk.

És amikor az ember így rokonszeny vagy ellenszeny szerint osztályozza az embereket, akkor megszólal Jézus és azt üzeni mindannyiunknak, hogy szeretni kell minden embert, ha tetszik, ha nem. Mert az ember akkor lesz igazán ember, amikor már nem ezt a torz szemüveget viseli, amikor már nem osztályoz, hanem Isten parancsa szerint cselekszik. Szeresd felebarátodat! SZERESD! Lásd meg benne testvéredet, akit ugyancsak Isten teremtett. Érezd meg, hogy összetartoztok, hogy mint Isten gyermekeinek közös a

sorsotok. Nem elég eltűnni, nem elég nem bántani, hanem szeretni kell. Azaz örülni kell az örömeinek, meg kell osztani vele bánatát. Ha nem tetszik is neked valakinek a szava, a modora, végy erőt magadon. Gyakorold magadat a mások szeretetében. Segíts rajtuk. Ne láss bennük ellenséget. Főleg pedig imádkozzál azért, hogy tudj szeretni mindenkit! Mert ez egy harc, egy belső lelki harc. Minden ember, akit nem szeretsz, akit gyűlölsz az a te veszített csatádat jelenti. Téged ítél meg az, ha sok emberre haragszol. Ez azt jelenti, hogy kevés benned a szeretet.

Azt is meg kell mondanunk, hogy az embernek nemcsak olyan ösztönös törvénye van, mely egyes embereket kedveltté tesz, másokat pedig nem, hanem az embereknek tapasztalata is van. Az a tapasztalat pedig azt mondja, hogy igen sok ember nem érdemli meg, hogy szeresse az ember.

Mindegyikünk el tudna mondani nagyon szomorú történeteket. És nagyjából arról szólnának ezek a történetek, hogy az emberek nagyon gonoszok és hálátlanok. Az ember amikor egy-egy ilyen történetet elmond, akkor rendszerint azt kérdezi: hát Isten azt kívánja tőlem, hogy én azt az embert szeressem, aki olyan gonosz és kegyetlen volt velem szemben? Isten válasza erre is ugyanaz: igen, azt az embert is szeresd. Mert alapjában véve azt kell megértenünk, hogy az emberek iránti szeretetünk nem az ő jóságuknak és hálájuknak a viszonzása, hanem az emberek iránt való szeretetünk az Isten parancsának való engedelmesség.

Isten parancsolja azt, hogy szeresd felebarátodat, vagyis a körülötted levő embereket. Lehet, hogy az emberek, vagy egyesek közülük nem érdemlik meg azt, hogy szeresd őket, de Isten, aki parancsolja mindezt neked, megérdemli.

Megéri mindig engedelmességni Isten parancsának. Istennek szolgál az, aki szereti az embereket. Isten küldötte az, aki akármerre jár, mindenütt a jóságot, békességet, szeretetet viszi magával. Isten áldott embere az, aki nem a gyűlölet, hanem a szeretet köntösét ölti magára.

Szeresd azért felebarátodat. Ha nem szeretted Istent, akkor az embereket sem szeretted. Az embereket csak Istenért lehet szeretni. De ha valaki Istent szereti, akkor az embereket is kénytelen szeretni, abból a belső kényszerből, amely Istenhez köti az ilyen embert. Mihelyt az ember megérti azt, hogy Isten hogyan szereti az embert, hogy Krisztus milyen árat fizetett érte, akkor nem tehet mást, minthogy ő is ugyanúgy tesz az embertársával, mint ahogyan Isten tesz: SZERETI őt.

II. *Szeresd magadat.* Első pillanatra azt gondolja az ember, hogy azt nem kell parancsolni, hogy önmagát szeresse, mert éppen az a baj, hogy az ember csak önmagát szereti. Azonban meg kell állapítanunk azt, hogy az ember csak önző, de nem szereti önmagát. Nem az igazi önmagát szereti és ezt az igazi önmagát a legkevésbé szereti.

Az ember testből és lélekből áll. És mindaddig, míg ezen a földön él, mind a kettő fontos. De ha arra a kérdésre kellene felelni, hogy a test és a lélek közül melyik az igazi énünk, melyik vagyunk mi inkább: test vagy lélek, akkor erre a kérdésre az a válasz, hogy mi inkább lélek vagyunk. Mert a test a testből vétetett, tehát oda tér vissza. A testünk a halál után bomlásnak indul, feloszlik és elporlad. A feltámadás után azonban lelki testet kapunk. A lélek Istenhez tér. A lélek örökké megmarad. Az tehát az igaz, hogy az ember a test és lélek közül inkább a lélek. Az embernek pedig az a nagy tévedése, hogy az azt hiszi, hogy ő inkább test.

És a testet szereti az ember, ami valójában ezt jelenti, hogy szereti önmagát. Annak lesi kívánságát. Annak ösztöne törvény számára. Az az „édes gyermek” A nap huszonegy órájából huszonhárom óra és ötven perc a testé. Jó, ha a léleknek jut tíz perc. A testet védi az ember, ha egy kicsit gyengélkedik, már mindjárt orvoshoz fut. Ha pedig a lélek sínylődik, beteg, annak baját nem veszi észre, vagy arra is azt fogja rá, hogy az is

csupán testi baj. A test éhségét, szomjúságát igyekeznek kielégíteni, de amikor a lélek szeretne enni a mennyei kenyérből és inni a mennyei italból, akkor azt nem adja meg a léleknek. A lélekre azt mondja, hogy arra nincs ideje. Vagy más kifogást talál. A testnek minden szavát lesi, a lelket pedig örökre elaltatja.

És micsoda rettenetes csalódása lesz majd az embernek, amikor majd megjelenik Isten előtt. Vinni akarja majd a testét is, mert életének minden értéke a testben van, de akkor a maga komolyságában az fogja látni, hogy Isten elé nem lehet vinni ezt a földi testet. Oda csak a lélek mehet, amit az ember valójában elhanyagolt, elaltatott. A lélekkel nem törődött, sőt azt hitte és hallotta igen gyakran, hogy nincs is az a lélek. Ezt öltözteti majd fel mennyei dicsőséges testtel a megváltó Úr. Ezért kell tanítani az embert arra, hogy szerese önmagát, mert nem igazi önmagát szereti.

Az ember önmaga miatt kárhozik el. És azért kárhozik el, mert nem szereti önmagát. Milyen végzetes az emberre nézve, hogy minden munkája, minden mozdulata oda irányul, hogy boldog legyen. Az ember boldog akar lenni. Azért nem tartja meg a tízparancsolatot, mert abban az életének korlátozását látja. Szabad, korlátlan akar lenni. Boldog akar lenni, és azért a néhány percig vagy legfeljebb néhány óráig tartó testi gyönyörért az örökkévaló szenvedést, a kárhozatot vonja magára. Az ember a legbalgább teremtmény. Ő csinálta a legrosszabb cserét ezen a világon. Azért, mert nem tudja, hogy mi is ő igazán. Azért, mert azt hiszi, hogy ő test, csak test. Pedig az ember lélek is, ami örökké megmarad, ami számadásra áll majd, ami Isten elé feltámasztatik az örök életre.

Ezért hangzik az ige, ezért szeretnénk minden embert felvilágosítani, hogy lásd meg azt, ami te igazán vagy. Lásd meg a lelkedet magadban és szeresd, véd, tápláld, s igyekezzél átmenteni azt az örök életre. Aki a test után fut, aki ehhez a földhöz tapad, aki nem törődik az éggel, a lelkével, annak szól ez az Ige. Ezt a lelket kell tehát szeretnünk. Ennek kell több időt, több erőt, több szeretetet adnunk. A lelkünkkel kell többet törődnünk.

Azt mondja Jézus, hogy úgy kell szeretnünk felebarátunkat, mint magunkat.

Miért nem szeretjük felebarátunkat? Mert rossz a mérték. S ha önmagunkat nem szeretjük igazán és ha úgy szeretjük felebarátunkat, mint magunkat, akkor őt sem szeretjük. Ki kell tehát javítanunk a mértéket, meg kell tanulnunk önmagunkat szeretni, hogy szerethessük felebarátunkat.

Elhangzott a szeretet nagy parancsa. Láttuk a szeretet irányait. Gyakoroljuk ezeket együttesen. Ha gyengék vagyunk, ha gyengék lennénk, kérjük és fogadjuk a Szentháromság felénk áramló erejét, hogy valójában jó tanítványai lehessünk a Mesternek, a mi Urunk Jézus Krisztusunknak. Ámen.

Sándor Endre

Vámosújfalú, Magyarország

Amit az Úr tőled kíván

Alapige: Mikeás 6,8

Bibliailvasás: Mikeás 6,1–8

Az ember elgondolkodik rajta, hogy is lehetett, hogy az első időben, amikor üldözték a keresztyénséget, rövid idő alatt gyülekezetek sokasága alakult a Földközi-tenger mentén. Mi adott annyi erőt az embereknek, hogy Krisztus követőivé legyenek? Az, amit a kívülállók is megláttak: „Nézzétek, mennyire szeretik egymást!” A gyülekezet sziget volt, ahol az emberek jól érezték magukat egymás közt; boldogok voltak, mert együtt

voltak Istennel és együtt voltak egymással. Tudtak egymásért imádkozni és tudták egymást tiszta szívvel segíteni.

Erről beszél a próféta is. De kétségbeejtő az, amiről előtte szólt: maga az Úr Isten kérdezi meg: „Én népem, mit vétettem ellened?” Emlékezteti a népet Isten nagy tetteire: az Egyiptomból való szabadulásra, a Vörös-tengeren való átkelésre, és a többi csodára, amikhez fogható nincs a történelemben. Jaj nekünk, ha nem tudunk emlékezni Isten nagy tetteire! Mert ha nem emlékszünk rá, akkor belefáradunk a mindennapokba, azt hisszük, hogy nincs nagyobb nyomorúság, mint amiben épp vagyunk, és ebből a bajból nincs kiút. Az Úr ezt mondja: „Én népem, emlékezz csak! Mit tervezett Bálák, Móáb királya, mit válaszolt neki Bálám, Beór fia?” A történet ismerős: Bálák király fölfogadja Bálámot, aki jós és varázsló hírében állt, hogy mondjon átkot Isten népére. Bálám el is indul, de a keskeny hegyi úton az angyal eléje áll és a szamara megáll, majd meg is szólal. Ez olyan hatással van erre a pogány varázslóra, hogy amikor kiáll, átok helyett áldást mond Isten népére, és ők győznek a hatalmas túlerővel szemben.

Nekünk is van mire emlékeznünk. Ha csak arra gondolunk, milyen volt ez a falu a gyerekkorunkban és mekkorát fejlődött azóta, be kell látnunk, hogy nem a két kezünk munkájának az eredménye. Ha visszatekintünk a gyülekezet elmúlt évére, akkor is Isten tetteit csodáljuk, mert mi képtelenek lettünk volna mindezt elvégezni, ha nem Ő segít. Van, amikor Isten segítsége egészen nyilvánvaló. Egyszer gerillák törtek be egy házba, és pénzt követeltek, de a háziaknak semmijük nem volt, mert előző nap már egy másik csapat kifosztotta őket. A katonák feldühödtek, hogy nem kapnak semmit és ki akarták végezni őket, de akkor a család pici lánya előhozta a malacperselyét és odaadta nekik. A katonák annyira meghatódtak, hogy elmentek. A család megmenekült, és hálát adtak Istennek, amiért ilyen hatalmas dolgot cselekedett. Próbáljuk úgy szemlélni az életünket, hogy emlékezzünk, mit cselekedett velünk az Isten!

Amikor a próféta szavára a nép megértette, hogy mit cselekedett az Úr, akkor rögtön felmerült bennük, hogy mivel járuljanak az Úr elé, mivel tudnák kiengesztelni. Az ember ösidők óta azt gondolja, hogy adni kell Istennek valamit, és akkor Ő is adni fog. Most is azt kérdezik: „Hajlongjak-e a magasságos Isten előtt? Talán égőáldozattal járuljak elébe, esztendő borjakkal? Talán kedvét leli az Úr a kosok ezreiben, vagy az olajpatkok tízezreiben? Talán elsőszülöttemet áldozzam bűnömért?” Az Úr embere azonban minderre nemet mond, hiszen mid van, amit ne kaptál volna? Nem az kell, hogy te adj Istennek, Ő mást kér: „Ember, megmondta neked, hogy mi a jó, és hogy mit kíván tőled az Úr! Csak azt, hogy élj törvény szerint, törekedj szeretetre, és légy alázatos Isteneddel szemben.” Ne a feleslegedből adj, hanem az életedet áldozd Istennek! Legyen benned szeretet, ahogyan az a szeretet kettős parancsolatában áll: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből, és szeresd felebarátodat, mint magadat!” Isten törvényt adott nekünk, aszerint kell élnünk. Az ember képtelen betartani a törvényt a maga erejéből, de Isten azt mondja: „Törekedj betartani a törvényt, törekedj a szeretetre!” – és Isten segítségével lehetséges lesz.

Ma olyan világban élünk, ami szeretetlenné vált, csak a teljesítmény számít, az, hogy kinek mije van. Az emberek még szeretetet is pénzért próbálnak venni. A szeretet az, amit Isten vár tőlünk. Az egész törvénynek ez a lényege. Szeretni a körülöttünk lévőket, de szeretni ellenségeinket is, megbocsátani és alázatosan élni. Nem a javaidat kell Istennek adnod, Ő az alázatos életet várja. A mai világnak nem az-e a baja, hogy nincs benne alázat? Nem azért fogynak-e a gyülekezetek, mert megfogyatkozott a szeretet? Az Ige figyelmeztet: „Elédbe adtam a jót és a rosszat. Válaszd a jót!” Mennyivel más lenne a világ, ha megbocsátás lenne az emberek szívében, ha valóban szeretet sugározna belőlünk!

Egy fiút föl vitt az apja a városba, hogy ékszerésznek tanuljon. A fiú azonban a sok érték láttán kísértésbe esett és ellopott néhányat. A mester elhívta a fiú apját, a fiú be is vallotta tettét, és elindultak haza. De a fiú hirtelen eltűnt és az apja többé nem találta meg. Szomorúan tért haza, és a család buzgón imádkozott az elveszett gyermekért. Ő pedig egy bandába került és tolvaj lett. De egyszer egy rablás előtt betért a templomba megnézni, hogy mennyi az idő, és ott épp istentisztelet volt. A lelkész épp egy latorról beszélt, és ezt mondta: „Ha ma van köztetek itt egy tolvaj, akkor van lehetősége arra, hogy Jézus megbocsásson neki.” Eközben pedig, ahogy a lelkész karja mozdult, a fiú úgy érezte, hogy órá mutat. Mintha nyilvánvalóan találta volna el, imádkozni kezdett, hazament a szüleihez és megváltozott az élete.

Istennek nem kellene olajpatakok vagy kosok, nem ezzel tudjuk megváltani bűnös életünket, hanem azzal, ha elfogadjuk, hogy mit tett érettünk Krisztus a gólgotai kereszten, és ma is emlékszünk arra, hogy megtöretett érettünk a teste, kiontatott érettünk a vére. És ha van ma valaki közöttünk, akinek rendezetlen az élete, aki bűneiben, nehéz gondolataiban szenved, az jöjjön Őhozzá, mert Jézus Krisztusnak van ereje, hogy meggyógyítsa és felszabadítsa. Csak ez után lehet törvény szerinti, szeretetre törekvő, alázatos életet élni. Csak az ilyen életnek van földi és mennyei szépsége, öröme, üdvössége. Ez az, amit az Úr tőled kíván. Ámen.

Mr. Gillespie

Hetedikes koromban nyári munkát vállaltam a városi kórházban. Harminc-negyven órát dolgoztam. A legtöbb időt Mr. Gillespie-vel töltöttem el. Őt senki sem látogatta, és úgy tűnt, senki sem törődik az állapotával. Sok napot töltöttem el mellette, fogtam a kezét, beszélgettem vele, és segítettem neki elvégezni a mindennapos teendőket. Közeli barátommá vált, noha mindössze egy-egy kézszerítással nyugtázta, hogy tudomása van rólam. Mr. Gillespie kómában volt.

Egy hétre nyaralni utaztam a szüleimmel, és mire visszajöttem, Mr. Gillespie már nem volt a kórházban. Nem merem kérdezősködni felőle a nővérektől, mert attól tartottam, hátha azt a választ kapom, hogy meghalt. Így aztán nem tudtam meg, mi történt vele, de nyolcadikos koromban is oda jártam dolgozni.

Sok évvel később, amikor már gimnazista voltam, a benzinkútnál felfedeztem egy ismerős arcot. Amikor felismertem, a szemem megtelt könnyel. Tehát él! Összeszedtem a bátorságomat, és megkérdeztem, hogy Mr. Gillespie-nek hívják-e, és, hogy volt-e kómában mintegy 5 évvel korábban. Hitetlenkedve nézett rám, de igennel felelt. Elmondtam neki, hogy sok-sok órát töltöttem el vele és beszéltem hozzá a kórházban. Könnyek szöktek a szemébe, és olyan forrón ölelt magához, ahogyan még soha senki azelőtt.

Elmesélte, hogy kómás állapotában is egész idő alatt hallotta, amint beszélek hozzá, és érezte, hogy fogom a kezét. Azt hitte, egy angyal van mellette, nem élő személy. Meggyőződéssel állította, hogy az én hangom és érintésem tartotta őt életben.

Azután beszélt nekem az életéről, és hogy mitől került kómába. Mindketten sírtunk egy darabig, azután megöleltük egymást búcsúzóul, elköszöntünk egymástól és mentünk tovább, ki-ki a maga útján.

Azóta nem láttam őt, de még ma is mindennap öröm árad szét a lelkemben, ha rá gondolok. Tudom, hogy fontos szerepem volt az életében és abban, hogy nem halt meg. Ami azonban ennél lényegesebb, ő is hatalmas szerepet játszott az én életemben. Sosem fogom elfelejteni őt, és amit értem tett: angyal csinált belőlem.

Igehirdetés Quasimodogeneti vasárnapjától Exandi vasárnapjáig

Székely József
Marosvécs

Quasimodogeneti vasárnap

Akik Krisztus feltámadása által újjászülettek

Alapige: 1Péter 1,3
Bibliaviasítás: János 3,1–18

Kedves Testvéreim!

Az egyházi hagyományban a húsvét előtti és húsvét utáni vasárnapoknak sajátos nevük van. Ez az elnevezés hordozza annak a vasárnapnak a sajátos üzenetét. A mai, húsvét utáni első vasárnapnak a latin neve: Quasimodogeneti vasárnap, azaz az újjászülettek ünnepe. Mennyire más, mennyivel szebb, mennyivel gazdagabb lenne a gyülekezetünk jövőre, ha a mai vasárnapon Isten ígéjének ereje által úgy mennénk innen haza otthonainkba, mint újjászületettek.

Sajnos, hogy egyházunk történelmében volt olyan korszak, amelyben a lelkipásztorok az ige kapcsán csak a természet újjászületéséről, újjáéledéséről prédikáltak. Akkor volt ez, amikor mindent csak az ésszerűség, a megfoghatóság mércéje alá helyeztek és háttérbe került a hit általi, a lelki lehetőségek csodálatos ereje. Nem tagadjuk, sőt valljuk, hogy a természetnek tavaszi megújulása, újjászületése is Istent teremtő, fenntartó és gondviselő bölcsességének és irántunk való szeretetének a lenyűgözően szép példája. De az itt hallott Igével kapcsolatosan a bennünk, gyermekeiben végbemenő, életet megújító tetteről van szó. Mennyei édes Atyánk bennünket, embereket, egyszülött Fiának, a Jézus Krisztusnak a halálából való feltámadásán keresztül kiemelt a múlandóság béklyóiból és átalvitt az örökkévalóságnak ama boldogságába, amelyet emberi szem eddig nem látott, fül nem hallott és szív meg nem gondolt.

Ez a boldog, örömteli hitbeli élmény indította Péter apostolt, a felolvasott levél íróját Isten magasztalására. Épüljünk az ő hitéből és legyen mai istentiszteletünk, imánk, énekünk együttes magasztalás, hálaadás Istennek. De Isten magasztalásának a helye ne legyen csak a templom, hanem otthonunk, munkahelyünk, sőt az utcán-létünk is. Embertársainkhoz szóló szép beszédünk, szívességünk, alázatosságunk és szelidségünk legyen beszédes példája újjá lett életünknek.

I.

Kedvest Testvéreim! Mai igénk öröme az, hogy Isten nagyságos, kibeszélhetetlen ajándéka a miénk lehet. Mennyei Atyánk, az Ő Fiának, Jézus Krisztusnak a halálából való feltámasztása által bennünket új reménységgel töltött be. A keresztyén embernek ez a reménysége Krisztusnak, az Ő Urának a feltámadásában gyökerezik és abból táplálkozik, akárcsak a folyóvíz mellé ültetett fa. Az ilyen jó talajba gyökerező fa szüntelen zöldell és szüntelen termi a jó gyümölcsöt. Ilyen értelemben élő a reménysége a Krisztus feltámadását elfogadó embernek.

Vegyük számba az élő reménységgel meggazdagított emberi élet gyümölcseit:

1. A Krisztus feltámadását valló hitünk által arról a reménységünkről tudunk bizonyoságot tenni, hogy amint Krisztus nem maradt az emberi akarat és kéz, de a sírboltban a fogságában sem, mert feltámadása által ezeken győzedelmeskedett, úgy felettünk sem lehet végső hatalma ezeknek. Sőt, nekünk is részünk lesz az Ő dicsőséges feltámadásában. Nem a szenvedést okozóké, nem a megalázásban gyönyörködőké a végső szó, hanem a mi pillanatnyi szenvedéseink után az örök dicsőséget adó Urunké, a Krisztusé.

2. Krisztus feltámadásából élő reménységünk által eljuthatunk arra a belső lelki öröme, hogy e siralomvölgyben az Ő akaratánál semmi sem történhet velünk, sőt Isten az Ő hatalma által még a rosszat is javunkra fordítja. Ha ezzel a hittel hordozod földi életed eseményeit, élő reménységed mások számára is derűt kölcsönöz.

3. A Krisztus feltámadásában gyökerező élő reménységünk naponta az a lelki többletünk, hogy feltámadásának erejéből erőről-erőre jutva a keresztyén élet szépségeinek és áldásainak a felmutatói legyünk gyülekezetünkben és a Lélek gyümölcseivel felebarátaink örömeire szolgálunk. Csak így nyerhetjük meg az embereket Krisztusnak!

4. Heidelbergi Káténk tanítása szerint a Krisztus feltámadásába vetett reménységünk már e földi életben egy új, az óemberitől merőben eltérő életvitelt és magatartást kell hogy jelentsen.

II.

Kedves Testvéreim! Az elmondottak értelmében az újjászületés, a quasimodogeneti vasárnapjának úgy lesz a hétköznapjainkra is kisugárzó áldása, ha új értelmet és tartalmat tudunk adni például az *igazság* fogalmának. Napjainkban, amikor a hírközlő eszközökön keresztül oly sok embert el lehet érni, ennek a fogalomnak nagy a jelentősége. Egy társadalmat, egy emberi közösséget nem szabad hamis állításokkal, csúsztatásokkal félrevezetni és önös célok elérésére ily módon felhasználni. Az egyháznak meg kell maradnia amellett, aki azt mondta: „Én vagyok az igazság és az élet.” Igazságos társadalom és jövő csak úgy jön létre, ha közülünk ki-ki az ő Urának, a Krisztusnak az igazságát engedi érvényesülni életében.

Ebben a szélsőségesekkel teli világunkban, amelyben parlamenti pulpitusokról, polgármesteri székekből felelőtlenül nyíltan uszítanak nemzetgyűlöletre, nekünk, Isten népének fáradhatatlanul hirdetniük kell, hogy az írás szerint hazug az, aki azt mondja, hogy szereti az Istent, de gyűlöli a felebarátját. (1Jn 4,20) Keresztyénységünk egyben krisztusi tanítványságot is jelent. Ez pedig arra kötelez, hogy szeressük egymást.

Kedves Testvéreim! Amíg Istentől kapott ajándékunknak, az élő reménységünknek nem lesznek látható gyümölcsei, addig nem lesz teljes és igazi az újjászületés vasárnapjának az ünneplése a gyülekezetünkben.

Fogadd el, hogy Krisztus értetted vállalta a keresztet, értetted is meghalt, hogy a te óembered, a bűnnek embere benned megfeszítették, és az Ő feltámadásába vetett hited által te új életet élhessél. Boldog, élő reménységgel teljes életet. Isten legyen ebben segítségünkre! Ámen.

Misericordias Domini vasárnap

Isten irgalmas

Alapige: 2Mózes 22,26–27

Bibliaolvadás: Lukács 15,11–32

Kedves Testvéreim!

A húsvét utáni második vasárnapnak a latin elnevezése Misericordias Domini. Ezen a napon tehát azért kell magasztalnunk Istent, hogy Ő irgalmas. A bibliaolvadási szakaszban – a Lukács evangéliumában – Jézus Krisztus a tékozló fiú példázatában a menyeyei Atyát úgy állítja elénk, mint akinek a szíve megesik hazatért gyermekén, tehát rajtunk, hozzá tért bűnbánókon. De alapigénkben is úgy ismerjük meg Istent, hogy Ő irgalmas. Az Ő, igénkbeli, határozott kijelentésével: „én irgalmas vagyok” nem csak kijelenti önmagát, hanem bennünk is fel akarja kelteni az irgalmasságot. Mert bizony mi emberek inkább hajlamosak vagyunk dicsekedni, vagy kérkedni azzal, hogy erősek, okosak, ügyesek vagyunk. Sőt ismerünk embereket, akik kérlelhetetlenek, megközelíthetetlenek, vagy épp kegyetlenek. Ilyen kegyetlen tettek elkövetéséről és elkövetőiről láthatunk sorozatos televíziós adásokat hazai televízióadóknál. Nem oly régen az egész világot megrázó kegyetlenségnek voltunk mi is a tanúi a képernyőn, a 2001. szeptember 11-i New York-i Kereskedelmi Központ lerombolása alkalmával. A mindenható Isten, igénkbeli kijelentésével: én irgalmas vagyok, megítél minden kegyetlenséget, sőt szívtelességet is.

Álljunk tehát testvéreim az irgalmasság vasárnapjának ünnepén az irgalmas Isten elé és vizsgáljuk meg életünket, igyekezve nem csak örvendezni irgalmasságában, hanem ebben is igazodni istenképűségünkhöz.

I.

Isten, az Ő irgalmából pártfogásba veszi azokat, akik az emberi szívtelesség, könyörtelenség miatt szenvednek. Isten egy olyan keretben, helyzetben szólal meg és figyelmeztet irgalmassága által, amelyben valaki az ő nehéz anyagi helyzetében arra kényszerül, hogy zálogba kénytelen adni egyetlen felsőruháját. Ebben az esetben Isten úgy rendelkezik, hogy ezt az öltözéket, amely a szegénynek egyedüli éjszakai takarója is, még napientente előtt visszanyerhesse a zálogba vevőtől. Isten irgalma nem engedi meg, hogy az éjszakai hidegtől szenvedjen a szegény. Isten odafigyel a szívtelesség, haszonlesés miatt megkárosítottakra és az emiatt szenvedőkre. Azt üzeni igéjében, hogy Ő meghallgatja az emiatt hozzákíáltókat. Mondhatjuk, hogy Isten irgalmában benne van a mi egészségünk védelme és testi megoltalmazásunk. Úgy érzem, kedves testvéreim, hogy a mi hétköznapi életünkben még mindig hangsúlyos aktualitása van igénknek. Mert nemcsak a médián keresztül hallhatunk, láthatunk nyomorúságos eseteket, hanem városokon járva egyre gyakrabban magunk is szembe kerülünk az úgynevezett utcagyermekkel, kanálisokban, hidak alatt vagy aluljárókban lakókkal. A most nemrég tovalett kemény télnek is megvoltak a megfagyott áldozatai. Több odafigyeléssel, több törődéssel, irgalmassággal bizonyára kevesebb lett volna a fagyhalál az elmúlt tél folyamán. Indítson tehát Isten irgalma mindnyájunkat arra, hogy vegyük közös gondjainkba azokat az embertársainkat, akik a ruhátlanság miatt olyan állapotban vannak már, hogy testi egészségük veszélybe kerülhet. Vegyük esetről esetre követendő útnak az Úr Jézus szavait: mezítelen voltam és felruháztatok, éheztem és ennem adtatok...

Az ígénkben hallott példa mellet a Bibliában sok olyan történet van, amelyből megismerhetjük Isten irgalmasságának széles skáláját. Nézzünk bele egy-egy ilyen bibliai történetbe, hogy belőlük épülve találjunk bőséges lehetőséget az irgalmasság gyakorlására:

1. A bűn miatt, az ítéletre megérett Sodomába Isten elküldi angyalát, hogy az ott élő Lótot és családját kivezesse a városból, hogy életüket megmentse a haláltól. Az ítélet órája gyorsan közeledik és Lót késlekedik követni az angyalt. Az angyal, az Úrnak Lót iránti irgalmából megragadja a kezét és sietve kiviszi a pusztuló Sodomából. E történetből megláthatjuk, hogy Isten az irgalmasságából *megmenti az övéi életét*. Sok személyes vallomást ismerünk arról, hogy Isten hogyan mentette meg emberek életét: betegségből, háborúból, balesetekben, természeti katasztrófákban. Legyünk hálásak az Isten *életmentő* irgalmáért.

2. Egy másik szép bibliai történet arról beszél, hogy *Isten a bűnbánó és megtérő közösség iránt irgalmas*. Jónás könyvéből tudjuk, hogy a próféta szavaira: „még negyven nap és elpusztul Ninive”, a város lakói kicsinytől nagyig bőjtölni és imádkozni kezdtek. Ez a megtérés Istent irgalomra bírta és megkegyelmezett a megtérőknek.

Testvéreim, amit Istent az Ő Fiában, a Jézus Krisztusban a világért és az emberiségért cselekedett, azt az Ő nagy irgalmasságából cselekedte, biztosítva a bűnök bocsánatát és az idvességet. (Lk 1,77–78)

Testvérem, az irgalmasság vasárnapján ezeket szívedben forgatva úgy leszel Istent követő, ha megengedsz a hozzád bocsánatért fordulónak. Így tehetsz bizonyosságot arról, hogy Isten irgalma munkálkodó erővel ragadta meg szívedet.

3. A Bibliában arra is van példa, hogy *Isten irgalmának emberi életet átalakító, átformáló ereje van*. Maga Pál apostol a példa erre, aki így vall: „Irgalmasságot nyertem az Istentől, hogy hitelreméltó legyek.” Kérjed imádban a jó Istent, hogy irgalmassága által tegye országunk társadalmát, vezetőinket és mindnyájunkat hitelképesekké, mert annyi hitelét vesztett szó, ígélet és élet van már itt közöttünk.

4. Testvéreim, Isten mai igei kijelentése: „én irgalmas vagyok”, örömmel tölt el minket, mert a mindenható Isten irgalommal jegyzett el magának örökre... az Úr Krisztusban. Lassan tova lesz életünkben az irgalmasság vasárnapja, de Isten úgy bocsát el színe előtt, hogy egy drága ígérettel akarja megtölteni szívünket: „mert a hegyek eltávoznak és a halmok megrendülnek, de az én irgalmasságom tőled el nem távozik...” Örvendjünk ebben mindnyájan és legyünk hálásak ezért. Ámen.

Jubilate vasárnap

Ünnepeljük az Úrnak ünnepeit!

Alapige: 3Mózes 23,1–3
Bibliaalvasás: Kolossé 1,10–23

Kedves Testvéreim!

A húsvét utáni harmadik vasárnapot a keresztyén hagyomány Jubilate vasárnapjaként tartja számon. Ezen a vasárnapon ígénk is szívünkre köti, hogy Istennek szenteljünk ünnepet. Egyházi életünkben a naptári évet két félévre osztjuk: ünnepes és ünneptelen félévre. Az ünnepes félév advent vasárnapjától szentháromság vasárnapjáig tart. Ezt az időszakot ünnepkörök töltik ki. A karácsonyi, a húsvéti és a pünkösdi ünnepkör. Ezeket

azért mondom, mert lelkemben én is érzem a Mózesnek adott isteni megbízatást: „mondd meg nekik az Úrnak ünnepeit” Ebben a parancsban Isten a mi figyelmünket az Ő ünnepeire, a Vele való törődésre irányítja.

Testvéreim, be kell ismerjünk, hogy egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a családi és nemzeti, meg más évfordulós ünnepekre. A születésnapok, keresztelesek, konfirmációk, nyugdíjba vonulások olyan családi ünneplésekké emelkedtek, hogy a keresztyén szerénységnek, szelídlelkűségnek és gyakran a hitnek is ellentmondanak.

I.

Őszinte lelkiismerettel kell megvizsgálnunk a Jubilate, az ünneplés vasárnapján, hogy az Úr által rendelt ünnepeink milyen mértékben erőtlenednek meg életünkben. Tudnunk kell, hogy Erdélyi Református Egyházunkban a vasárnapnak istentisztelettel való megünneplését az egyháztagoknak csak 15–20%-a gyakorolja. Ez azt jelenti, hogy 100 emberből 75–85 ember nem ünnepli az Úrnak ünnepét, holott keresztyénnek vallja magát, illetőleg ilyenként tartjuk nyilván. Lelkipásztorként azt tapasztalom, hogy amint gyengül az emberekben az Úr ünnepének ereje, úgy kap erőre a hit krízise és a lélek haldoklása. A hit krízise az élet krízisének az elindítója. Az élet krízisének egyik megnyilvánulása az individualizmus, a csak magunkkal való törődés és a felebaráttól való elfordulás. Ennek a modern betegségnek egyik jó orvossága: „mond meg nekik az Úrnak ünnepeit” elfogadása és gyakorlása.

Testvéreim, az ünnephez közösségre van szükség, amelyben az egyik fél a másikban, az egyik felebarát a másik felebarátban megerősíti az ünnep áldását éneklése, imádsága, ígére való figyelése által.

Így jut el az ünneplő, keresztyén (közösség), gyülekezet a zsolttáros boldog felismerésére: „Teljes öröm van tenálad, a te jobboldon gyönyörűségek vannak.” (Zsolt 16,11)

II.

Az ünnepen mennyei Atyánk drága kincsei: irgalma, bocsánata, aláhajló kegyelme gazdagítják meg lelkünket arra, hogy mi is megbocsássunk és irgalommal hajoljunk alá azokhoz, akik segítségünkre várnak.

Az ünnepen kiárad reánk a Szentlélek ajándéka, amely által Isten nagyságos dolgainak szószólói lehetünk ebben a sok nyomorúsággal tele világunkban. Sok helyen és megszámlálhatatlan alkalommal van szükség arra, hogy az ember a maga keresztyéni indulatából a Lélek beszédével tegye a helyére, Isten akarata szerintivé a dolgokat. De ebben a lármás, hangos, zúgolódással, sőt káromkodással tele környezetünkben a Lélek szelídségével tudjuk csak megoltani mindazt, ami hatalmas tűzzé tud válni.

Az ünnepen a Lélek megszentelő ereje árad reánk és ezáltal azzá lehetünk, amik saját erőnkől nem, Lélek által vezérelt emberek, akik az istenfiak szabadságára jutnak el. Így teljesedik be, hogy immár nem vagyunk jövevények és zsellérek, hanem polgártársai a szenteknek és cselédtagjai az Istennek. (Ef 2,19) Lélektől vezéreltetve Krisztusnak szolgálunk és juhaiként az Ő szavára hallgatunk, Nála maradhatunk, mert Ő ki nem vet.

III.

Az Úr ünnepeivel egyfelől kinyilvánítom, hogy a magam világából a testvéri világba, a gyülekezeti közösségbe lépek és annak életében osztozom. Énekeimmel, imádságommal áment mondok mennyei Atyámnak e közösségre bízott akaratára. Másrészről pedig az ünnepléssel, a velem együtt ünneplőkkel vallom, hogy az angyalok és idvezült

lelkek társaságával alkotom a megváltottak boldog seregét és örömmel telik meg a szív, hogy az Ő dicsőségének részese lehetek.

Az ünnepen Istennél vagyok. Az Ő atyai közelségének az öröme és szívbeli boldogsága csak úgy teljes, ha mi is befogadjuk egymást.

Az Úrnak ünnepei az Ő kegyelmi tetteiről beszélnek. Az Ő ünnepeiben benne van üdvtörténetünk. Ünneplésünk kiiktatása üdvösségünkkel való nemtörődömségünkről árulkodik. Az ünnepünkkel elfogadjuk Jézus Krisztus áldozatát, örök életet biztosító kegyelmét. Ünneplésünk előképe ama boldog reménységünknek, hogy Isten nekünk ajánlékozza Krisztus elégtételét és igazságát. Saját ünnepünk látható pecsétje, mások felé is mutató jegye ennek a reménységünknek. Nem szabad engednünk, hogy reménységünknek eme pecsétjén hiba és folt legyen. Ne álljon az ünnepünk ennek az egy órai istentiszteletnek a megéléséből. Legyen az egész napunk az Úr ünnepének a napja, a mennyeiekkel való törődés szent napja. Ne mondjon ellent e napnak további része a mai óra szentségének. Éljük elcsendesedve, békecsöngésben és szeretetben. Isten azt mondja: „...bűnt és ünneplést el nem szenvedhetek” (Ézs 1,13)

Fogadjuk szívünkbe, hogy az Úrnak ünnepei az Isten napjait jelentsék. Ezek a napok abban akarnak bennünket megerősíteni, hogy életünk minden napja az Ő kezében van, így mindent az Ő drága ajándékaként fogadjunk és úgy tekintünk mindenre, mint nekünk adott drága kincsre, amelyet sáfárkodásra, további szolgálatra kaptunk.

Az ünnepnapok mégsem a többiektől elkülönített napok, hanem azoknak a központja, azért, hogy a körülötte levők jól működjenek, szebbek legyenek. Tartsd meg az Úrnak ünnepeit, hogy minden napodra áldás szálljon és örömben múljanak napjaid.

Isten napjai belefolyanak az ünnepléssel a mi napjainkba. Így lesz a Véghetetlen által a véges örökkévalóvá. Ez erőt kölcsönző felismerés.

IV.

Használjuk fel ezt az erőt az önvizsgálatra, megtisztulásra. Érelődjék meg mibenünk Isten cselekvésre készítő akarata és úgy távozzunk minden ünnepről, mint Isten megbízottjai, akiket azzal küld el a hétköznapiakba, hogy legyünk a bűn által okozott bajok orvoslói, beszédünk legyen balzsam mások sebeire. Adjanak az Úrnak ünnepei kinek-kinek erőt történelmünk Isten akarata szerinti alakítására. Ámen.

Cantate vasárnap

Hadd énekeljek és zengedezzek Neked!

Alapige: Zsoltárok 57,8–12
Bibliailvasás: Jelenések 15

Kedves Testvéreim!

Isten kegyelméből eljutottunk a húsvét utáni negyedik vasárnap jellegzetességének a megismerésére is. Ez a vasárnap a Cantate, tehát az éneklés vasárnapja. Az elmúlt vasárnap arra lelkesített, hogy az Úr ünnepeit őrizzük, azokat tartsuk meg. A mai vasárnapon igénk abban kíván segítségünkre lenni, hogy tanuljunk meg az Úrnak énekelni.

A Teremtő az égi madarak sokaságát azzal ruházta fel, hogy énekelni tudnak, és ebben az isteni ajándékban gyakran gyönyörködünk, amikor a természetben sétálgatunk. Valósággal megnyugvást áraszt lelkünkbe egy szép madárhang.

Valamikor a bölcsőt ringató édesanyák éneklésükkel nyugtatták meg és altatták el síró kisgyermeküket. Az éneknek megvan tehát a maga hatása az ember lelkére. Hányszor tapasztaltuk már, hogy mind egyének, mind kórusok éneke magával tud ragadni. Éneken, úgynevezett siratódalban tudja kiönteni bánatát a gyászoló, keseregő lélek. De dalba, énekbe kezd az örvendező is. És alig van nemzet, amelynek ne lenne meg a nemzeti dal, himnusza, amelybe benne van keserű vagy dicső múltja és jövőndőbe vetett reménye is.

I.

A zsoltáros arról beszél, hogy az Úrnak énekelni úgy lehet, ha erre kész a szív. A zsoltáros ezzel a vallomással: „kész az én szívem”, valósággal odafordítja Isten figyelmét a neki szóló énekhez. Nem a zsoltáros készítette elő a szívét, hanem az élet, a körülmények alakultak úgy, hogy Isten szárnyainak árnyékába meneküljön. Ha az előző versekbe beletekintünk, akkor megismerjük a zsoltáros életét. Lelkét azoknak a helyzetéhez hasonlítja, akik oroszlánok között vannak. Olyan forró a helyzete, mintha tűzhányón feküdne. Az emberek beszéde úgy érinti lelkét, mint az éles szablya. Útját elgáncsolták hálóval, elvesztésére gödröt ástak. Láthatjuk tehát, hogy a próbák tették szívét késszé Istennek a segítségül hívására. Ezt pedig énekben mondja el.

Testvérem, ha annyira megkeményedett szíved a mindennapi küzdelemben, hogy képtelen vagy neki énekelni, halld meg az Ő szavát: „Adjad fiam a te szíved nékem.” „Eltávolítom a köszivet...” Ha pedig szívedet bú, bánat vagy éppen bűn terheli és emiatt vagy képtelen neki zengedezni, kérjed a zsoltárossal: „Tiszta szívet teremts bennem, oh Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem.” (Zsolt 51,12) Tudom, hogy sokunknak van tele a szíve gyász miatti fájdalommal, másoknak az egyedül maradás szomorúságával, ismét másoknak az idegenben kenyerét kereső családtag miatti aggodalommal. Előregedő társadalmunkban az öregek az öregséggel járó betegségek, nehézségek miatt vannak tele félelemmel. Ezeknek szól az Úr Jézus: „...elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam” (Lk 4,18) Hála Istennek, hogy a mély hittel megáldottakat épp ezek teszik készké arra, hogy Istent magasztalással előlegezze meg az Ő eljövendő kegyelméért, megsegítő szeretetéért. Igénkből kiérezzük, hogy a zsoltáros lelke duzzad az Isten iránti bizodalomban, jó reménységben. Teljesen betölti lelkét a segítségére és oltalmára siető Istenbe vetett reménységének bizonyossága. Még nem történt meg a szabadítás, de oly magasan szárnyal éneke a dicsőítésben, hogy Isten közeledésének semmi akadálya nem lehet. Úgy cseng lelkében a szabadításba vetett bizodalom, mint istentiszteletre hívogató reggeli harangszó.

Tudod-e, testvérem, ezen a vasárnapon oly erős szívvel magasztalni Istent, hogy semmiképpen se maradhasson el tőled az Ő megmentő, megsegítő szeretete? Mondjad te is a zsoltárossal: „kész az én szívem, kész az én szívem, hadd énekeljek és zengedezzek”. Ha ez nem történik meg, olyan leszel, mint a kalitkába zárt madár, fogoly, akinek nem tud szabadon, örömmel megnyílni szája a dalra.

II.

A mi zsoltárosunk életében nagyon korán indul az Isten dicsőítése. Hajnal előtt, tehát amíg sötét van, még mielőtt itt e földön valamit is láthatna. Lelki szemében az Urat látja és neki énekel. Mennyi áldás van egy ilyen napon, amelyet Vele tudunk megkezdeni. Jó, ha istenmagasztalásomat nem előzi meg semmi lelkemben. Gyógyír ez a megpróbáltatások kínos éjszakája után a zsoltáros szíve számára és a miénkre is. A zsoltárokban a reggeli óra isteni üdv és kegyelem kiadásának áldott ideje. (Zsolt 90,14; 143,8)

Testvérem, kezd ezzel a napot és meglátod, hogy több eredménye lesz napi munkádnak és nyugalma lesz lelkednek, mert aki Istennel kezd a napot, az mennyei erőforrásból merít.

A mennyei forrásból való merítés oly energiákat nyújt, amelyekkel kiléphetünk saját szűk világunkból és, mint jó illat a virágból, úgy áradhat életünkéből az Istent dicsőítő ének környezetünkbe, az emberek szívébe.

A zsoltáros hálaadása univerzális jelleget és erőt nyer, amikor népek és nemzetek közötti zengedezésről vall Istennek. Ezzel szerzünk békességet nemzetek és nemzetek között. Így valósul meg Krisztus akarata: tegyetek tanítványokká minden népeket. Amíg nem érezzük a zsoltáros szolgálatát teljesen a magunkénak, addig késik a nemzetek megbékélése. Addig a szélsőségesek demagóg, hazug és félrevezető akarata szítja a gyűlöletet az egymás mellett élő nemzetek szívében. Reménykedjünk abban, hogy Isten a kövekből is támaszt fiaikat magának és abban is, hogy az Ő egekig érő kegyelmének és felhőkig érő hűségének nem lehetnek korlátjai az országhatárok, de emberi gonoszságok sem. Népek és nemzetek sokaságából gyűjti Jézus a maga seregét, hogy megoltalmazza, megtartsa és megtapasztaltassa velünk az Ő nagy kegyelme és hűsége gazdagságának áldását.

Hajlandó vagy-e, testvérem, zsoltáros lenni, azért, hogy általad is terjedjen e széles világon a hűség az emberek között?

III.

Ha a mi gyenge hitünk és gyarlóságunk miatt keveset tudunk tenni Isten dicsőségének univerzális láttatásáért és érvényesítéséért, akkor cselekedjünk zsoltárosunk szerint: buzgó imádsággal kérjük Istent, hogy nagy dicsőségét égen és földön láttassa, ragyogtassa. Kérjük, hogy árássa reánk is. Amit az emberek nem tesznek meg, arra nézve Istenhez kiáltunk, Őt kérjük hő imával, hogy tegye meg. Igénk utolsó verse az egész zsoltárnak a csúcsa, mert az imádkozó ember Istenre bízva dicsőségének égen-földön való megmutatását. Így énekelj te is ezen a vasárnapon Istennek. Ámen.

Józsi és a Jaguárja

Mintegy tíz évvel ezelőtt Józsi, a fiatal és nagyon sikeres üzletember Chicago egyik másodrendű útján vezetett. Egy kicsit gyorsan hajtott csillogó, fekete, tizenhat hengeres XKE jelzésű Jaguárjával, mely mindössze két hónapos volt.

Figyelte a parkoló autók közül hirtelen előrohánzó gyerekeket, és mindig lelassított, ha észrevett valami gyanúsat. Egyszer csak egy téglá repült felé, és hatalmasat csattant a Jaguár csillogó oldalajtáján.

Sívító fékcsikorgás. Hátramenetbe kapcsolt, és felpörgő kerekekkel tolatott vissza oda, ahonnan a téglá érkezett. Kiugrott a kocsiból, vállon ragadta a gyereket, és odaszórtotta az álló kocsi oldalához. Rárvallt:

– Hát ez meg mi volt? Mit képzelsz te magadról? – Egyre jobban belelovalta magát dühébe. – Ez az én új Jaguárom; és az a téglá nagyon sokba fog neked kerülni. Miért dobtad rá?

– Kérem... kérem, uram, bocsásson meg! Nem tudtam jobbat kitalálni, mert senki nem állt meg – könyörgött a fiú.

Könnyek gördültek végig az arcán, és a szomszédos, parkoló autóra mutatott.

– Nézze, uram, ott a bátyám. Kiesett a toloszékéből, és nem tudom egyedül felemelni. Segítene kérem, visszaültetni őt a székbe? Nekem túl nehéz – kérlelte az üzletembert.

Józsi meghatódott, és kétségbeesetten igyekezett visszanyomni a torkát fojtogató könnyeket. Segített a fiúnak felállítani a toloszékét, azután együtt beemelték a sérült fiatalembert a székbe.

Józsi lassan, nagyon lassan sétált vissza csillogó, fekete, tizenhat hengeres XKE jelzésű Jaguárjához. Kimérten, megfontoltan lépdelt. Soha nem csináltatta meg Jaguárja ajtaját. Arra emlékeztette őt, hogy sose száguldjon olyan gyorsan keresztül az életen, hogy valakinek egy téglával kelljen felhívnia magára a figyelmét.

A Genezáret partján

Gondolatszิปorkák Tüdős Klára hagyatékából

„Lehet egy embert jóvá, vagy rosszá hinni...”

„Nincs az Úristen háztartásában maradék. Újra meg újra élénk tartja a dolgokat.”

„Megbocsátja vétkeinket, de a következményeket vállalni kell...”

„Ha egy házasságban nem Ő a harmadik, a Sátán könnyen odacsempész egy harmadikat...”

„A depresszió = bűn!”

„Nem az ifjúsággal van baj, hanem a szülőkkel!”

„A ma vírusa = a félelem. Gyógyszere = a bizalom.”

„Letörni az életkedvet = gyilkosság!”

„Tőlem függ, és nem a körülményeimtől, hogy lehet itt és most a mennysországban élni!”

„A bűnnek van kapcsolata a betegséggel? Nem, az Istennek van kapcsolata vele...”

„Valamikor már nagyon öregem B. Shaw is vallott, így: Ha az emberiség ki akar szabadulni abból a pokolból, amit magának készített, nincs más út, csak az, amit az a Názáreti mutatott.”

„Nagyon jegyezzétek meg, a válás nem megoldás!!!”

„Ha imádkozol, halld meg az angyali szöveget: kezeket fel! Feltétel nélkül szolgáltatd ki magad Neki!”

„Gazdátlanul nem lehet keresztyénül élni.”

„Nem lehet az embereket belerögzíteni az üdvösségbe. Csak bele lehet szeretni, bele lehet dajkálni őket!”

„A hálás szív egyedül boldog, és nem veszi észre, ami hiányzik.”

„A szerelem nem az a rossz játék, ahogy csináljuk, hanem az élet szép, nagy ünnepe!”

„Nem vettétek még észre, hogy az olyan ember marad egyedül, aki kapni akar?”

„Az igazán szép, és igazán jó, az mind ingyen van.”

„A gyűlölet nem malter! Azzal nem lehet építeni!”

„Gyalázat, hogy milyen rosszul nevelik ma a lányokat. Nem feleségnek, hanem vetélytársnak!”

„A férfi sorsát az dönti el, hogy milyen asszony áll mögötte!”

„Szoros az a kapu, amelyik a jó házasságba visz, és ha a férje elé könyöklí magát az asszony, elviszi a szövetségüket az ördög... röhögve!”

„Miért szorongtok? hát ODAFÖNT is laknak!!!”

„Embercentrikus Istenünk van, aki törődik mindenkivel.”

„Isten a legnagyobb RENDEZŐ.”

„Az Isten mindig ad valami kárpótlást azért, amit elvesz!”

(Közli Dizseri Eszter a *Zsindelyné Tüdős Klára* c. könyvében.)

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Péter és János a Nagytanács előtt

Alapige: Apostolok Cselekedetei 4,1–12

A sánta meggyógyítása után Péter felhasználta a lehetőséget és elkezdett prédikálni a Salamon tornácába összegyűlt népnek. Hirdette, hogy „Isten az ő fiát, Jézust elsősorban néktek támasztván, elküldé őt, hogy megáldjon titeket, mindegyikötöket megtérítvén bűneitekből” (3,26)

Ez azonban sokaknak nem tetszett. A templomfelügyelő félt attól, hogy zavargás tör ki a templomban, ami a rómaiak beavatkozását vonja maga után. A papok számára Jézus istenkáromló és bűnös volt. A sadduceusok tagadták a feltámadást. Mindaz, amit Péter és János mondott, vagy félelmet keltett, vagy ellenkezett a kor vallásos tanításával. Ezért egy dolgot tudtak tenni, elfogni őket és bezárni, hogy ne „fertőzzék” tovább a népet. Elég, hogy újból 5000 ember hitt az igének. A kicsiny tanítványi közösség, amely pünkösd előtt elzárkózott, kezdett erősödni és növekedni.

1. A tanács előtt; a vád

A két „bűnöst” börtönbe zárják egy éjszakára, mert este van és a Tanács este értük nem ül össze. Másnap reggel azonban ítéletet akarnak mondani felettük. Az ítélezők ugyanazok, akik azelőtt pár héttel Jézust küldték a római helytartó elé. Akkor az volt a vád, hogy káromolta Istent. (Mk 14,63–64) Most az a vád, hogy meggyógyítottak egy beteget. Ezért kérdik, hogy micsoda hatalommal cselekszik ezt? Ki áll mögöttük? Érezhetik a tanítványok, hogy mintha beteljesedne az a mondása Jézusnak, hogy „törvényszékre adnak titeket [...] és helytartók és királyok elé visznek titeket érettem” (Mt 10,17–18)

2. Péter védőbeszéde

A feltett kérdésre válaszolni kell. Ekkor pedig érezhetik, hogy a jézusi mondás második fele is igaz: „nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a ti Atyátok Lelke az, aki szól tibennetek” (Mt 10,20) Péter megtelik Szentlélekkel, és elkezdi beszélni. Ravasz László úgy fogalmaz, hogy „finom gúny rejlik a bevezető szavakban” Az a testület, a Tanács, amely csak főbenjáró bűnök esetén ül össze, hogy ítéletet mondjon, most azért gyűlt össze, mert egy „nyavalyás emberrel” jótétemény történt, megérdemli, hogy meghallja az igazságot. Péter vádlottból vádlóvá válik. Annak a Jézusnak a nevében történt a csoda, akit ti feszítettetek meg, de akit Isten feltámasztott, akit ti vetettetek el magatoktól, mint alapot, de aki az egyház alapja lett. Erre az alapra épült fel a tanítványok hite és ebből az alapból jött az az erő, amelynek segítségével ők, egyszerű emberek gyógyítottak.

Kicsoda tehát Jézus a Péter bizonyágtétele alapján?

– **Alapkő:** Péter a 118. zsoltárt idézi itt. „A kő, amelyet az építők megvetettek, szegeletkővé lett!” (Zsolt 118,22) Jézus az az alapkö, amelyet egyesek előbb eldobtak,

használatatlannak mondtak, de nem tudtak megsemmisíteni. Vannak, akik azonban olyanok, akik erre építik fel az életüket, és erre épül fel az egész keresztyén egyház is. Hogy mit jelent ez, elég, ha Jézus Hegyi Beszédének a végét nézzük, az okos és a boldog emberről. (Mt 7,24–27) De ugyanakkor ez az a kő, amely ha valakire ráesik összezúzza, és ha valaki arra esik, akkor meghal. (Lk 20,17–18)

– **Üdvözítő:** Ez a gyógyítás nem orvosi beavatkozás eredménye, hanem az Isten fiaként megjelenő Jézus megváltó, megszabadító munkája. Jézus Krisztus nem más, mint Isten szabadító tettének a kiindulópontja, végrehajtója, tartalma és célja. Elveti az ember bűneit, és előremutat az örök élet felé.

– **Megtartó:** Jézus megtartó munkája a golgotai áldozat által valósult meg. Magát nem tartotta meg, azért, hogy a világot megtarthassa. Tanítványaival van az élet nehéz szakaszaiban (lásd Pétert és Jánost az ige által leírt helyzetben), a kísértések között, a próbatételek alkalmával. Kimenti őket ezekből a helyzetekből.

Péternek ebből a beszédéből meg kell hogy halljuk a vádat. Sokszor mi is megfeszítjük Jézust engedetlenségünkkel, mindazokkal a gondolatokkal, cselekedetekkel, amelyek ellentmondanak az Ő akarátának. Mi is elvetjük magunktól, mikor elfordulunk Tőle. Máshol keresünk nyugalmat, épülést, erőt és nem Nála, aki mindezt meg tudja adni a mi számunkra, ingyen, pusztán kegyelemből.

De ugyanakkor meg kell hogy halljuk Péter beszédéből a kegyelem szavát is. Jézus a mi életünk alapköve. Erre kell ráépülünk. Ő a mi üdvözítőnk és egyedül csak Ő tartja meg a mi életünket.

Vitaindító kérdések:

1. Oly sokszor állítják meg az embert különböző neoprotestáns felekezetek tagjai. Meg tudjuk-e védeni a saját igazunkat, hitünket velük szemben? Ki tudunk-e állni mint Péter a Tanács elé, és védekezni?
2. Milyen az életünk? Mi is megfeszítjük Jézust szavainkkal, tetteinkkel?
3. Érvényes-e ránk nézve Péter vádbeszéde?

Rádioprédikáció

Jenei Tamás

Kolozsvár

Amit vet az ember, azt fogja aratni is

Alapige: Galata 6,7–8

Kedves Hallgatóim! Kedves Testvéreim!

Tavaszi van – a magvetés ideje. Itt-ott zöldellnek az ágyások, néhol már kóstolót lehet szedni a primőrökből.

Milyen gyönyörűséges munka a magvetés. Tele van bizakodással. Ugyanis, amikor az ember vet, már egy kicsit az aratásra gondol. Milyen nagy öröm az, ha az ember le is arathatja azt, amit vetett. Ha a szárazság vagy éppen az árvíz, a jég vagy valami betegség – nem teszi eredménytelenné a munkát.

Húsvét után vagyunk – az egyház tavaszának idejét éljük. El kell hát kezdődnie a húsvéti hittel való magvetésnek.

Pál apostol itt arról beszél, hogy kétféleképpen lehet vetni.

I. Lehet rosszul vetni. Lehet csak a testnek vetni.

– Ha valaki, Isten nélkül, a munkát, a pénzszerzést, a jólétet helyezi mindenek elé, s éjt nappallá téve hajszolja magát és családját – így csak a testnek vet, s a testből arat veszedelmet. Korán jön a testi és lelki kimerültség, utána pedig a halált hozó szívinfarktus. Ki a felelős a 40 és 50 körüliek aránytalanul magas elhalalozásáért?

– Ha valaki támasz és elismerés híján a pálinkástüvegbe fogózik, elkezdődik életében a kocsmázása. Aztán jön az elhidegülés, a hűtlenség, az otthonról és a munkahelyről való kimaradás, végül pedig széthull a család. Ki az oka a sok-sok széthullott családnak? Ki a felelős a csonka családokban felnövekvő sok csonka életért?

– Van olyan ember, akit a hatalom szédít meg. Sikerei láttán elbizakodik. Úgy gondolja, a saját tudásának, rátermettségének köszönhet mindent. Nincs tehát szüksége se barátira, se testvérré, se Istenre! Ezen az úton pedig belegabalyodik az istentelen élet kísértésekkel teli csapdáiba. Jaj, mennyi van belőlük! Csak amikor már végleg lezárul a visszafelé vezető út, akkor döbben rá az ilyen, hogy minden késő. Ki az oka az ilyen tragédiáknak?

Az elhangzott kérdésekre a Biblia válasza világos. Aki a testnek vet – az a felelős! A testből – az Isten nélküli életből arat az ilyen veszedelmet.

Az Írás beszél Jákóbról, aki becsapja apját és testvérét, hogy övé legyen az elsőszülöttségi jog. Keserűen fizet a hazugságért és a csalásért. Földönfutó lesz. Majd Lábán házánál lesz szolgál. Amikor azonban feleségül kéri a szép Ráheld, becsapják. Leát kapja feleségül. Csak újabb hét évi szolgálat után veheti feleségül azt, akit igazán szeret. Íme, aki hazugságot és csalást vetett – hazugságot és csalást aratott. Ne tévelyegjete! Isten nem csúfoltatik meg!

Vagy ismerős a Sámson esete. Nagy testi erőt kap Istentől ajándékba. Egyetlen számáralkapoccsal 300 felfegyverzett filiszteust ver agyon. De elbizakodik. Nem figyel már Isten törvényére. A szomszédos idegen népek közé vegyül, paráználkodik. Ennek a könnyelműségnek a következménye: rablánc, megvakíttatás, halál. A testnek vetett, Isten nélkül! A testből aratott veszedelmet!

Vigyázz, testvér! Isten nem csúfoltatik meg! Vigyázz a magvetésre!

II. Az Ige azonban arról is beszél, hogy lehet jól vetni. Lehet a léleknek vetni, és a lélekből aratni örök életet! Ezt kellene megtanulnunk!

– Bizalmat vetni és bizalmat aratni!

– Tiszta örömet vetni és tiszta örömet aratni!

– Megbocsátani és bocsánatot nyerni!

Tehát, egyre csak vetni, ami Isten Leuke szerint való, s folyamatosan aratni az életet megszépítő és az örök életre szóló ajándékokat.

A Szentírás erre is szolgáltat példákat.

A Mózes első könyvének 5. része beszél Énókról, akiről azt mondja el, hogy „Énök az Istennel együtt járt” Ennek a folyamatos, Istennel együtt járó életnek megvolt az a kisugárzása, hogy az Énök családja és környezete is megérezte valamit ennek az életformának a szépségéből. A következő nemzedékek is ráeszméltek arra, hogy Énök életének olyan többlete van, amit érdemes „előörökölni” tőle. Így, Noé, a dédunoka, akit jobban ismerünk, szintén Istennel együtt járó ember lett. Énök nem látott halált, írja a Biblia, mert Isten magához vette (5,27). Noé pedig „a hitből való igazság örökösévé lett”, ahogy a Zsidókhöz írott levélben olvassuk (Zsid 11,7).

A te életed is lehet Istennel együtt járó élet! Isten ígérete pedig az, hogy akkor a családod, gyermekeid, unokáid és dédunokáid élete is, Istennel együtt járó élet lehet!

– Vagy ott van Lois és Eunike élete, Timóteus nagymamájának és édesanyjának az élete, akik hitet, hűséget, igazságot vetettek a kis Timóteus szívébe. Nem volt hiábavaló a fáradozásuk. Ezért írhatta Pál apostol neki bátorításul: „Senki a te ifjúságodat meg ne vesse” – mert csak túl zsenge ifjúi kora nehezíthette volna szent szolgálatát. Ezzel az alapvetéssel egy életre felvértezték. Ezért mondhatja neki az apostol: „Harcold meg a hitnek szép harcát, s nyerd el az örök életet, amelyre hivatattál.”

Íme, lehet így is vetni, hogy aztán lehessen ilyen mérték szerint aratni!

Te, testvérem, hogyan készültél fel erre a húsvét utáni, lelki vetésre? Mit vetsz hát? Milyen az életviteled, milyen az imaéleted, miről beszélnek a tetteid?

Ne tévelyegjete! Isten nem csúfoltatik meg!

Vessetek hát a léleknek, hogy a lélekből arassatok örök életet. Ámen.

Temetési igehirdetés

Berke Sándor

Tenke

Nem halt meg...

Alapige: Máté 9,18–19.23–26

Bárki, akár köz- vagy főember legyen, borzalmasan súlyos ütést kap akkor, amikor a megváltoztathatatlan tényt kell felismernie: „az én lányom éppen most halt meg”, az én férjemnek, apámnak, nagyapámnak vége... Ez akkor is így van, ha valaki Jézus elé borul, Tőle a lehetetlent kérve: „jer, vedd reá kezedet és megelevenedik”. Jairus, zsinagógafőként ezt kérte a Mestertől. Van-e bennünk most, e mély gyász idején ekkora bizalom Urunk iránt, mint amilyen zsidó embertársunkban volt hasonlóan fájó, reménytelen helyzetében? Vagy, netalán Jézusunk megkerülésével, kétségbe vonjuk a halál tényét, és az okkultizmusig meg sem állva, „kapcsolatban” maradunk elhunyt szerettünkkel? Esetleg polgári „búfelejtésbe” kezdünk, amikor még el sem hervadtak a drága koszorúk virágai? Elhárítási, szublimáló válaszcselekvések helyett, tanuljunk a gyászoló, főrangú édesapa egészséges viszonyulásából: ma is kizárólag Jézustól várhatunk csodát, egyedül Ő segíthet rajtunk! És Ő válaszol a Jairus kérésére, de a mi gyászunk is megindítja szívét...

És Jézus elindul segíteni Jairuson és gyászoló családján. Ez azt jelenti: leányát fel akarja támasztani, fel akarja költeni alvásából. Mert Ő arra tanít minket is, hogy a testi halál elalvás. „Meghalás a bűnre nézve, átmenet az örök életre”, ahogy Heidelbergi Káténk 42. válasza tanít minket. Most gyakorlati vizsgát kell tennünk a jól ismert szakaszból. Nem könnyű, de nem lehetetlen e vizsga számotokra, számunkra. Komolyan kell vennünk, hogy ebből az álomból egyedül csak Jézus képes felkölteni. Vele élünk, Vele halunk, Vele támadunk fel. Mindig mindent Vele!

Hozzánk is elindul Jézus, hogy felköltse szerettünket. Egész tudatos életszakaszunkban költögeti hitünket, bizalmunkat, Belé vetendő reményünket. Hogy amikor ilyen reménytelennek látszó hely elé kerülünk, hogy szerettünk ravatala mellett kell megállnunk, legyen hitünk és hosszútűrésünk Rá várni. Az Ő ütemtervét, időbeosztását is el kell fogadnunk: mielőtt feltámasztaná szerettünket, egy-két-sok vérfolyásost, reménytelenül elveszettet, elesettet, tisztátalant, kitaszítottat, szerencsétlent – rejtett hitének megjutal-

mazásaként – meggyógyít. A mi rohanó, betegesen kapkodó időbeosztásunk szerint ítélve, „kissé késik a Mester” De ezt csak akkor érezzük így, ha már körülfogtak a halált siratók, a tehetetlen gyászoló sokaság, amely elmúlásról megszépített emlékekkel, vagy a „most hol vagy Isten?”-féle rövidlátó bölcselkedéssel még elviselhetlenebbé teszik égető fájdalomukat... Még elhordozhatatlanabbá az elválást, még feketébbé gyászunkat, még töpörödettebbé megingó hitünket... Még jó, hogy Jézus időben érkezik. Nem veszi fel a sértést, hogy Őt kinevetik, pedig Ő az egyedüli vigasztaló Jairus családja számára. Ő igazolja, hogy életnek és halálnak Ura, az elmúlásnak és feltámadásnak. És Ő ébreszti fel a főember leányát, és elaludt testvérünket is, sőt, bennünket is Ő ébreszt fel. Addig: reménykedve várakozunk Rá. Nem tölti idejét most sem tétlenül. Gyógyít, segít, tanít. És minket szent hosszútűrésre oktat. De eljön és azzal a természetességgel, amellyel Jairus lányát felköltötte, minket is előhív és szerettünket is előhívja a halálból, a mély „álomból” És ez az igazi vigasztalás a mi számunkra. Ezzel az igazi, tiszta, szent, hiteles reménnyel élhetünk, erősödhetünk, s csak ezzel vigasztalódunk valójában.

A választott nép gyermekei, az izráeliták, a temetőt „Béjt hakhajimnak” = „az élet házában” nevezik. Jairus háza is azzá lett: a temető, a gyász kietlenségéből, a megújult élet házává. A megérkező Jézusba vetett hit által mi is ezzel a megvigasztalódással távozhatunk e helyről: elaludt szerettünket a feltámadásra váró „élők házában” hagytuk, egy igen rövid, átmeneti időre. Ámen.

Ötvös József

Marosvásárhely

Nemes harc

Alapige: 2Timótheus 4,7

Azt hiszem, ebben a márvány értékű Igében, mi, itt állók keressük a kapaszkodót, az erősítést. Mert fájdalmas valósága az életnek, hogy akár ilyen hirtelen is, de mulandók vagyunk.

Amikor arra gondolunk, hogy még egy évvel ezelőtt robusztus alkatával, és mégis szerény alázatossággal megállt közöttünk, egyszerűen erőtlennek érezzük magunkat. Ebben az erőtlenség érzésben találkozik most ez a gyászoló közösség: a család – a feleség, a három fiú és a halála órájáig a háttérben mindig ott álló anyósa. És a másik „család”, amely most erőtlenségében százados zsoldárok szavaiba kapaszkodik, a presbitérium. És harmadikként az a közösség, amely saját halottjának tekintette több mint három évtizedes munka és együttlét alapján, a marosvásárhelyi Kombinát.

Egy ember elköltözésének fájdalma kapcsolja össze most ezt a három különböző közösséget, amikor olyan erőtlennek érezzük magunkat.

Így és itt szólít meg Isten felemelő, örök értéket és méltóságot adó szavával: „ama nemes harcot megharcoltam”

Mint életigenlés, úgy tűnik fel itt a verssor: „hős harc az élet, és megélni szép” Mert volt benne valami Ady Endré-s naivitás: álmolni mert tisztaságot és őszinteséget. Egy csendes tűz emésztette, nem nagy lázongó hév, hanem egy belső nyugtalanság, egy keresés.

Harc dúlt benne, amit úgy vívott meg, hogy nem ellenségeket szerzett magának, hanem barátokat. A legtöbb ember harcaiban leront kapcsolatokat, ő meg ebben építette fel.

Ezért volt nemes ez a harc!

De azért is, mert olyan egyszerű és tiszta volt indulása, egy nyárárdmenti faluban, Jobbágytelkén. Úgy indult az életre, erre a nemes harcra, hogy közben eltűnt édesapja.

Soha nem látták egymást, de ő mindig kereste édesapját. Így a történelmi könyvek, a háború történetének olvasása nem a múltat jelentette számára, hanem élő kapcsolatot. Azért kutatott, mert remélte, hogy megtalálja az eltűnt apja nevét. Most már ez a kereső küzdelem is a múlté.

Ezért volt nemes ez a harc!

De azért is, mert úgy próbált magának egzisztenciát teremteni, hogy közben másokat nem gázolt el. Pedig a mi nemzedékünk csörtető küzdelme sokszor másfajta képet mutat.

Ezért volt nemes ez a harc!

És azért is, mert úgy tudott egy nép, egy nemzet fia lenni, hogy mások is barátot, munkatársat, kollegát láttak benne. A száz éve született nagy székely író, Tamási Áron egyik gondolata illik ide: úgy volt magyar, hogy embernek sem lett hitvány. Mindezt erősíti az a tény, hogy utolsó születésnapján, egy hónappal ezelőtt meglátogatták román munkatársai és így köszöntek el tőle: „te iubim, te apreciem, te așteptăm”

Ezért volt nemes ez a harc!

A bibliai vers folytatódik: „futásomat elvégeztem”. Egy kicsit most idekívánkozna az életrajz, ahol azonban a számok, az évszámok jelentéktelenné válnak. Inkább képek, emlékkockák tűnnek fel.

Ehhez a pergő életrajzi filmhez tartozik az a kép, hogy a „Magyar Műveltség-Szolgálat” megyei elnöke volt; az a kép, hogy ő indította el itt a „Szomszédtság” nevű nagy családi segélyakciót. Ezeknek működniük kell tovább is, nélküle is, de ott áll örök mementóként ezek krónikájában egy ember neve, aki ötvenévesen szép szellemi örökséget hagyott maga után.

Ehhez a pergő életrajzi filmhez tartozik az a felejthetetlen emlék, amikor nyolc nappal ezelőtt úrvacsorát vittem neki. Az a kép fogadott, hogy három nagy fia könnyes szemekkel térdelt az ágyon és fogta az édesapa kezét, aki már csak percekig volt tudatánál. Aztán a Jézus Krisztus megtörtetett testével és kiontatott vérével való találkozás pillanatában felesége féltérdre ereszkedve, csendes keresztvetéssel élte át azt. Ilyen és ehhez hasonló eset ott történik meg, ahol a családtagok nagyon szeretik egymást. Ilyen családban élni és gyermekeket együttesen így nevelni, ez is alkotás. Szép élet és szép alkotás.

És ehhez a pergő életrajzi filmhez tartozik hozzá közel negyvenéves marosvásárhelyi élete. Alig tizenöt évesen kerül ide... mi úgy tudtuk, hogy ő vásárhelyi születésű. Amikor ideérkezett, akkor a város egy olyan központ volt, ahol a személyiségekkel gazdag két temető, a Bolyaiak tere és a Főtér jelenti a városképet. Utána kezd a város épülni, és Gédra Zoltán Elemér összeépült ezzel a várossal. Beleépült és itt élve, itt maradva átélte ennek a negyven évnek nemes harcát, hitet megtartó futását.

Harmadik gondolata a bibliai versnek így hangzik: „a hitet megtartottam”

Azt hiszem, Elemérnél a hit tartást jelentett. És olyan szép volt az, ahogy életerősen, keményen állva alázatos és csendes, szerény és nyugodt tudott lenni.

Nála a hit a jó cselekedetet jelentette, azt, hogy nem félt jót tenni, hogy tudott nem ártani.

Nála a hit egy magatartást jelentett. Inkább segíteni, mert ... lehet és kell.

Kedves testvéreim! Ennek a bibliai versnek itt nincs vége. Mi addig hallottuk és követtük, amíg a számok és képek világában 54 évet végigpörgettünk értékekben és érzésekben. A bibliai mondat folytatódik, és vele az élet is. Tovább is együtt a kettő: „végezetre eltétem nekem az igazság koronája, melyet megad nekem az Úr, az igaz bíró” Ennek az igaz Bírónak erősítésében és vigasztalásában bízunk mi is. Ámen.

(Elhangzott Marosvásárhelyen, Gédra Zoltán Elemér, cserealji presbiter temetésén.)

Műsor anyák napjára

Benedek Elek

Édesanya nevenapján

Az én szívem dobogása:
édesanyám imádása.
Szava nincsen,
dala nincsen,
de meghallja a Jóisten.

Az én szívem dobogása:
a Jóisten imádása.
Hozzá küldöm el imámat:
tartsd meg az én
jó anyámat!

Jobbágy Károly

Anyák napjára

A napsugár énreám
nemcsak délben árad.
Munka után jó anyám
megjön, kicsit fáradt.
De szeméből, láthatom,
nap süt, mint az égen.
Édesanyám, szép napom,
ragyogj soká nékem!

Móra Ferenc

Anyának

Álmomban az éjszaka
aranykertben jártam.
Aranykertben aranyfán
aranyrigót láttam.
Aranyrigó énekét
a szívembe zártam.
Ahány levél lengedez
szélingatta ágon,
ahány harmatcsepp ragyog
fűszálon, virágon,
Édesanyám, fejedre
annyi áldás szálljon!

Csokrok

Kicsi csokrom, tarka csokrom
úgy kötöm, hogy mosolyogjon.
Minden egy szál virága
kacagjon rá anyámra.
Minden kelyhe neki nyíljon,
csillag üljön minden szirmon
harmatcseppek fénylő gyöngye,
valamennyi őt köszöntse!

Nadányi Zoltán

Anyu

Tudok egy varázsszót,
ha én azt kimondom,
egyszerre elmúlik
minden bajom, gondom.

Ha kávé keserű,
ha mártás savanyú,
csak egy szót kiáltok,
csak annyit, hogy: anyu!

Mindjárt porcukor hull
kávéba, mártásba,
csak egy szóba kerül,
csak egy kiáltásba.

Keserűből édes,
rosszból csuda jó lesz,
sírásból mosolygás,
olyan csudaszó ez.

Anyu! Anyu! Anyu!
hangzik este-reggel,
jaj de sok baj is van
ilyen kis gyerekekkel.

Anyu! Anyu! Anyu!
most is kiabálok.
Most semmi baj nincsen,
mégis meg nem állom.

Csak látni akarlak
anyu, fényes csillag,
látni, ahogy jössz, jössz,
mindig jössz, ha hívlak.

Látni sietséged,
angyal szelídséged,
odabújni hozzád,
megölelni téged.

Áprily Lajos

A kertbe ment

Uram, én nem tudom, milyen a kerted,
a virágosod és a pázsitod.
Én nem tudom, virágok ültetését
ágyásaidba hogy igazítod.

Csak azt tudom, hogy kendőjét levette
júniusi vasárnap hajnalán,
beteg lábával és beteg szívével
bánatosan kertedbe ment anyám.

Uram, tele volt immár félelemmel,
sokszor riasztó árnyék lepte meg,
de szigony-eres, érdes két kezével
még gyomlálgatta volna kertemet.

A kicsi teste csupa nyugtalanság,
s most elgondolni nem tudom, hogy ül.
Virágosodban könyörülj meg rajta,
hogyan szegény ne szenvedjen tétlenül.

Mezőiden ne csak virágmagot vess,
virágaid közé vegyíts gyomot,
hogyan anyám keze gyomlálhassa kerted:
asphodelosod és liliomod.

Juhász Gyula

Az ő szerelmük

Mélázva meséli
Édesanyám,
Szomorú élete
Alkonyán,
Hogyan szerették
Egymást ők ketten
Szerelmük tavaszán,
Mikor én születtem.

Lobogó kandalló
Hasábjá bűg:
Múló az üdvösség,
A tavasz hazug,
De azt is tudom jól,
Megérezem,
Hogy szent volt,
hogyan nagy volt
Az a szerelem!

Hiszen hajtása
Én vagyok,
Nagy szemeim lángja
Tőle ragyog!
Kivettem a részemre
Télből, fagyból, árnyból,
De bennem örökké
E letűnt üdvösség
Szent tavasza lángol!

Édes anyák

Mikor egy-egy romlott,
semmi embert láttok:
Aki magának is,
Másnak is csak átok,
Akinek soh'sincs egy
Tiszta indulatja:
– Sirassátok meg szegényt, mert
Nem volt édes anyja!

Ha sors egy olyan
Nagy urral hoz össze,
Akitől akár egy
Világ dőlhet össze,
De jaj föl nem éri,
De könny meg nem hatja:
– Sirassátok meg szegényt, mert
Nem volt édes anyja!

S ha mikor a szivünk,
Megtelik jóssággal,
A szemünk könnyüvel,
Lelkünk imádsággal,
Mikor egy-egy nemes
Tettet viszünk végbe:
Csókoljuk meg édes anyánk
Lába nyomát érte!

Felolvasásra

Az egyetlen maradandó emlék

Sohasem tudhatjuk, mikor gyártunk emléket.

Rickie Lee Jones

Sok emlékem van apámról, közös életünkről, miközben felnöttem mellette a magasvasút melletti lakásunkban. Húsz éven át hallgattuk a vonatok zakatolását a hálószobaablakunkból. Késő esténként egyedül álldogált a sínek mellett; várta a vonatot, mely a gyárba vitte, ahol éjszakai műszakban dolgozott.

Azon a bizonyos estén vele vártam a sötétben, hogy elbúcsúzzam tőle. Arcán mogorvaság tükrözött. A legkisebb fiát behívták. Másnap reggel hatra kellett bevonulnom, amikor ő a papírvágó gépen dolgozik a gyárban.

Apám elmondta, milyen mérges. Nem akarta, hogy azok elvegyék tőle a gyerekét, aki még csak 19 éves, sosem ivott alkoholt és nem szívott el egyetlen cigarettát sem, csak azért, hogy Európába küldjék háborúzni. Keskeny vállaimra tette a kezét.

– Vigyázz magadra, Srulic, és ha bármire szükséged van, írjál, és én gondoskodom róla, hogy megkapd.

Ekkor hirtelen meghallottuk a közeledő vonat zakatolását. Szorosan magához ölelt és gyengéd csókot nyomott az arcomra. Könnyes szemmel motyogta: „Szeretlek, fiam.” Azután megérkezett a vonat, bezárult mögötte az ajtó, és ő beleveszett az éjszakába.

Egy hónappal később, 46 éves korában, apám meghalt. Én most 76 éves vagyok, amint itt ülök, és ezeket a sorokat rovom. Peter Hamilltól, a New York-i tudósítótól halottam egyszer, hogy az emlékek az ember legértékesebb örökségei. Igaza volt. Négy bombatámadást éltem át a második világháborúban. Eseményekben gazdag, teljes életet éltem. Mégis az egyetlen maradandó emlékem ahhoz az éjszakához fűződik, amikor apám azt mondta: „Szeretlek, fiam.”

Dsida Jenő

Amundsen kortársa

Felesége kéri

– Beteg, vagy, fiam,
ne menj ma hivatalba! –

Két fia kéri:

– Láza van, apám,
ne menjen hivatalba!

Dermedt madarak riadoznak:

– Nagyon hideg van,
ne menj ma hivatalba! –

Zúzmárás fák közt
bömböl a szél:

– Maradj az ágyban!
Ne menj a hivatalba!

Ő pedig, feleli nékik:

– Nem lehet, fiam,
be kell fejeznem a zárszámadást.

És fölkel az ágyból,

míg dideregve mosdik,
rég latin szók jutnak eszébe:

Officium, officii= munka, tisztség, hivatal.

Debitum, debiti = adósság, kötelesség.

És titkolja, hogy reszket

és búcsút vesz és elindul a húszfokos hidegben.

Nem lelkesedik, nem rajong,

nem hajtja feszülő féktelenség,

nem fűti forró fanatizmus.

Hírnév, dicsőség, győzelem hármastigéjét

nem lengeti rőt lobogón.

Egyszerű józan és kérlelhetetlen,
mint a kenyér,
mint a zárszámadás,
mint a kötelesség.

Nézz utána, barátom,
amint köhögve lép ki az északsarki hidegbe:
Kishivatalnok.
Kissé hajlott és deresedő.
Ötvenéves.
Amundsen kortársa.
Hős.
Az én apám s a te apád, barátom.

Ratkó József

Zsoltár

Az anyák halhatatlanok.
Csak testet, arcot, alakot
váltak, egyetlen halott
sincs közülük, fiatalok,
mint az idő. Újra születnek
minden gyerekkel, megöletnek
minden halottal – harmadnapra
föltámadnak, mire virradna.

Adassék nékik gyönyörűség,
szerelmükért örökös hűség,
s adassék könny is,
hogy kibírják
a világ összegyűjtött kínját.

Úr Jézus, nézz le rám...

Úr Jézus, nézz le rám,
Jöjj, mosd le bűnömet,
Sok földi szenvedély kötöz:
Jöjj, oldj fel engemet.

Úr Jézus, nézz le rám,
Gond és bú látogat;
Hű szolgád: izleljem ígért,
Szent nyugodalmadat.

Úr Jézus, nézz le rám,
Ne tévedhesek el;
A menny felé sötétlen át
Te légy az úti jel.

Úr Jézus, nézz le rám,
Ha nő a félelem,
Ár zúg és ellenség szorít,
Légy, Megváltóm, velem!

Úr Jézus, nézz le rám,
Ha elvonult az ár,
Te szent derűd derítsen és
Az örök napsugár.

Fordította: Áprily Lajos